

Ujabb névsorok: oroszlországi munkaszolgalatosokrol

UJ ÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

IL ÉVFOLYAM 37. SZÁM.

MEGJELENIK
MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

1946 SZEPTEMBER 12.

„Félelemnélküli élet“

Irtá: GYÖRGY ENDRE

IGEN. Ennek nagyszerű reményét csillantatták meg az emberiség előtt. Még javában zengett az ég, fülsiketítő bomba- és aknarobbanástól volt hangos a világ, amikor ebben a pokoli zenebonában vékonyka emberi hang fört magának utat: azt akarjuk, hogy szűnjék meg a félelem, legyen vége a páni rémületnek, amely az esendő és gyenge emberlelket fogságában tartja. Az igaz béke alapfeltevése, hogy a pusztá létért, a fest biztonságsáért való remegésnek vége legyen. Az üldözött ember álljon meg végre vad futásában, ne rohanjon ijedten; szemebogarában a rémület tükkörképével, a saját sorsa elől. Álljon meg végre a maga lábán, építsen ujratotlhont és azt rakja ki a békeség, a szeretet, a megértés és nem az embertárs-, hanem az istenfélelem megszokott, kedves és megnyugtató képeivel. Simuljanak el az arc koravén ráncái, amelyeket a borzalom, a gyilkos, a gázkamrákban folytatott egyoldalú vegyiháborútól, ettől az irtóztató tömeg-nyaktilótól való rettegés árkolt oda.

Félelemnélküli élet. Hát lehet ennél több, nagyobb, szebb és megnyugtatóbb programot adni? Különösen azután, hogy a felszabadult és neki-

vadult furiák félelemmel, szükköléssel, sikollyal és halálhörgéssel telítették azokat a téreket és zugokat, ahol az ember húzta meg magát.

MINDENÜNNEN a sátáni vigyor vérfagyasztó hahogása tört reád és te téveteleg lélek, minden reményedből kifosztottan, emberi ideáljaidban megcsalatkozva, magadra hagyatva, a veszedelmek özönétől szinte kótyagosan dőlöngtél azon az uton, amely a biztos pusztulás felé vezet. Ebben az ájulás állapotát állandósító lelki és testi rosszulésben, hogyne hallottad volna meg azt a távolról jövő szöveget, amely úgy hatott, mint az ígért földje, mint a kiaszott, tikkadt Szaharában a zöldelő óázis: Félelemnélküli élet! Felcsigázott lelked, amelynek antennája érzékenyebb volt a rádió hajszálvékony drótszálainál is, azonnal „fogta“ az üzenetet. Hisszen önmagadat hallottad, benső éned szólalt meg, azt sugta neked a gyűlölködés hangzavarában, amit oly rég vártál és amit te mondottál volna önmagadnak. Bátorítás, biztatás volt ez: ember, még csak ezt a keveset bírd ki; aztán majd nem kell félned, rettegned, nem lesz mitől félned, hiszen béke lesz és akkor nem üldözött vad az Is-

ten teremtménye. Szeretni fognak, ha pedig szeretnek, akkor csupa vidámság, dal, öröm az élet. Akkor érdemes létezni, alkotni, téglatéglára rakni, újra teremteni az elvesztett vagy elpusztult otthont, dagadó, büszke önérzettel résztvenni a közös munkában, amely hidakat, palotákat és kis családi házakat, gyógyintézeteket és szeretetotthonokat, gyárakat és műhelyeket, áruházakat és kis boltokat, templomokat és imaházakat emel a régiek helyébe.

ÉS MEGSZÜNVÉN a vérözön, Noé bárkája is biztonságba került néhány megmaradt utasával. Nagy utat tetek meg ezek a visszatértek, akik, ha szöttekintenek a maguk kis világában, — körülöttük rom, pusztulás. Lesz-e erejük öszül és hóval teljesen borított fejjel mindent újraépíteni? És ha igen: mi-ből? Annak a csalánruházatnak, amit a jótékony egyletektől kaptak, a zsebe üres. De legüresebb maga a ház. Lakói, bár nem költöző madarak, elköltöztek ama nagy őszi vándorlaskor. Nem is költöztek. Elköltöztették őket, de madártársaikkal együtt nem tértek vissza. Kinek építsen hát a megmaradt hím- vagy nőstényvadár?

DE AZÉRT félkaru óriásként mégis hozzálátta, hogy eltakarítsa a maga életének romjait, ha megvalósult volna teljességgel a félelemnélküli élet nagy ígéréte. Ha nem félemlitenek. Persze ma már nem rezzen össze, ha az ajiáján csöngetnek. Nem kell összerezzenie. Erre nincs is semmi ok. Aki csenget, az biztosan a postás, vagy a kihordó. Barátunk nem is egykönnyen ijed meg, annyira megedzette, megkeményítette az elmúlt néhány esztendő és annak pörölynél is súlyosabb sok csapása. De azért, mintha beteljesednék rajta a szólásmondás igazsága. Inkább fél, mint megijed. Hát nem tudna arról, amit a hatalmas nemzetek, az ezerfejú sárkányt leelő gigászi seregek a zászlójukra irtak? Ne tudná, hogy azért dult a harc, azért a felmérhetetlen áldozat: ne kelljen többé félni?...

Ó TUDJA. De vajjon tudják-e azok is, akik szellőként, sőt viharos szölként, majd zugó erkánként fujják a harasztot, hogy zörögjön. Arról zörögjön, amiről különben hallgathatna, mert nem ildomos, hogy erről zörögjön. De az ujjáéledő szelek fülének ez kedves, hát ennek a kótáját fujják a haraszt zörgő bokrai közé. Oly szivesen

Ára 1 forint

hallják, miért ne a kipróbált dallamokat visszhangozzák a zizegő levelek, azokat a dallamokat amelyek nem harci indulók ugyan, de mégis gyújtottak, gyújtogattak, lázba hozták? Mert csak a szöveg más, a dallam ugyanaz. Az új szöveg sokallja, hogy *anyanyian* (pedig a valóságban milyen kevesen!) tértek meg a német pokolból, a halál tornácáról. Meg, hogy sokan vannak a hivatalokban, a boltokban és itt és ott. Még mindig sokan vannak. Egyáltalán az a baj, hogy élnek. Hogyan is merészelnék?

NE BESZÉLJÜNK a közismert esetekről. A legutóbbi idők elszomorító eseményeiről, amelyeket az unalomig megvitatott már illetékes és illetéktelen. Azokról, amelyekről elmondotta lesújtó véleményét a kormány éppugy, mint minden hasonlóan józan ítélletű állampolgár. De említsük meg azt a viszonylag „kis esetet”, amikor a minap háromszáz fényi tüntető tömeg „kereste fel” annak a vidéki városkának zsidó vezetőit, ama szerény ultimátummal, hogyha nem sikerül kiszabadítaniok (a tüntetőknél) a fasisztasággal vádolt papjukat, akkor a zsidók „ám lássák a következményt...” Szerencsére a rendőrség azt tette, amire hivatott: rendet teremtett. De vajjon az ilyen természetű „megmozdulások” és fenyegető szándéku felvonulások alkalmasak-e arra, hogy a félelem nélküli élet lehetőségeit megteremtsek, vagy, ha ennek a nehezen fejlődő virággalantának kibimbózáshoz szükséges meglehetősen levegő már éppen a kellő hőfokon volt, azt fenn is tartásák?

ÓBUDÁN, az egyik verzió szerint, amelyre esküsznek, elhangzott az a cseppet sem kétértelmű mondat, hogy „lesz itt még deportálás”. A másik hiradás cáfolja a nem tulságosan kellemes emlékeket ébresztgető jóságot. Hazugság, vagy részeg ember fecsegése? Ürvendetes, hogy cáfolják, mert, ha még nem is cáfolnák, ez igen jogosan készítené bennünket a félelem nélküli élet értelmezésének ártékezésére. No és gyűléseken miért szitják megint a paraszat? Hát a sajtó egyik-másik orgánuma miért olyan meggondolatlan? Mintha nem tudnák, hogy a légkör még mindig mérgezett, a beteg lélek és szellem nehezen gyógyul és egyetlen szó- vagy mondatgyufával is robbantani lehet. Az üldözötteket védő publi-

cista azon erősködik a lapjában, hogy *δ egyes zsidók ellenére* is kitart a meggyőzöttek védelme mellett; a másik újság pedig nagybetűs címmel közli, hogy Szlovákiában még mindig akasztgatják a Duna partján a zsidókat. Mit szolgál az ilyen tudósítás? Ha helyes Párisban (mert egy ottani lapot idéz a cikk), vajjon ugyanolyan helyes ezt a gyutaesot itt is eldobni?

ISMEPŐS körökben idézik egy budapesti házmegejzött „bölcös” mondatát. Az illető, ha nem is volt nyilas, kimonodottan szélsőjobboldalinak mutatkozott a csillagos időkben. Most megint írt — nem tulzoltan nagy judiciummal — élők és holtak felett. Ez a különben névtelen ember, — egy a manapság „nagy demokraták”, de a demokráciához nem kellőleg asszimilálódottak, vagy arra meg nem értettek közül, azt a márványba kívánckozó kijelentést tette (1946 nyarán): „Lakásüresedés esetén gondja lesz rá, hogy a lakást ne zsidó kapja, mert a házban már két zsidó család lakik, ez éppen elég; több pedig egyáltalán nem kívánatos...” Állítsam azt, hogy a szeretetnek és megértésnek, sőt megbecsülésnek erre a biztató jelére a megbízott ur által tolerált és a „számaránynak” ugylátszik megfelelő két zsidó család — hogy is fejezzem csak ki? — nem fél?...

NINCS BORZALMASABB ÉRZÉS, mint folyton óvakodni, lapulni, tartani valamitől. Az ideggyógyászok a megmondható, milyen következményekkel jár a szorongásos érzés állandósulása. De viszont nincs megszabadítóbb, örömtelibb, boldogítóbb és megnyugtatóbb lelkiállapot, mint a félelem nélküliség. Olyan üdítő ez, különösen annyi remegés után, mint a pohár víz, vagy mint a friss levegő.

A DEMOKRÁCIA és egyedül a demokrácia az, amely magával hozza a félelmet elsodró létbiztonságot. A demokrácia nemcsak iniciáló, hanem az a megtartó erő is, amely ennek a rémképek nélküli zavartalan életnek a biztosítója. Minél elterjedtebb lesz a demokrácia, minél inkább átitatódott ez a tömegek véérébe, agysejtjeibe, teteteibe és gondolkodásába, annál kevesebb okunk lesz félni a félelemtől. Minden bizonnyal így lesz ez nálunk is. De addig kérjük: hagyjanak már békében. Ne foglalkozzanak velünk. Tegyük lehetővé, hogy

újabb félelmek előtt kiheverjük a legutóbbi sok-ok sorozatát, a még olyannyira közelmúlt rémképeit. Szeretnénk elhanyagoltan, békességben,

zajtalanul élni. Ennyit mi is elvárhatunk. És ennyi számunkra is megvalósulhat a félelem nélküli élet bűvös igézetéből és ígérteiből

A holland nép általános sztrájkjal felelt a megszálló német csapatok zsidóellenes rendelkezéseire

Hollandia azok közé az országok közé tartozik, melyek elsőkül estek a féltelen német hatalmi téboly áldozatául. Az erje teljében levő német hadigépezet valóságos lehangolte ezt a békés kis országot. Ma már, sajnos, tülön-tul ismeretesek azok az események, amelyek egy ilyen katonai megszállás után az egyes országokban következtek. A hatoldali elemek, de elsősorban a zsidók elleni intézkedések gyors egymásutánban való elrendelése. Csakhamar megindultak a deportáló vonatok, amelyek vittek az ártatlan áldozataikat a mindig ches gázkamrák felé. Szomorú események voltak ezek, de néha akadnak vigasztaló jelenségek. A holland nép például eszéledetekkel mutatta meg, hogy nem azonosítja magát a megszállók barbár fénykedésével. A felebarátai szeretetnek ragyogó példáját adta ez a maroknyi nép, olyan példát, amelyet nálunk, sajnos, csak nagyon kevesek követtek. Hogy milyen egységesen álltak ki a hollandok üldözött honfitársaik mellett, arra élénk fényt vet egy Hollandiából most érkezett levél, amelyet *Mozel* Vilmos, a zuglói körzet köztisztviselője a fő elnöke kapott egy Hollandiába származott magyar ismerőstől. E levél alapján a következőkben rekonstruálhatjuk a Hollandok gerinces megatartását a zsidóellenes intézkedésekkel szemben.

Mikor 1942-ben a németek életbe akarták léptetni az u. n. zsidó törvényeket, az egész holland nép általános sztrájkjal tiltakozott ezek ellen. A villamos és vasuti alkalmazottak kezdtek a sztrájkot, amely minden szakmára kiterjedt és az összes üzemekben megállt a munka. A német hatóságok erre ultimátumot bocsátottak ki: aki huszonnégyórán belül nem foglalja el munkahelyét, azt kivégzik. Az ultimátum hatástalan maradt, a sztrájk tovább tartott és ezzel a német rendelkezések szemérvé váltak, mert az ultimátum végrehajtása esetén százszázakat kellett volna kivégezniük. Ennek az általános sztrájknak eredményeképpen a zsidók deportálása rövid időre bár, de kitolódott, de az általános szimpátia-sztrájknak

sokszáz keresztény áldozata lett, akiket a Gestapo, mint a sztrájk megindítóit végeztetett ki. De ezzel sem tudták elrettenteni a hollandokat. Megszámlálhatatlan azoknak a száma, akik 1942 és 1945 között zsidó családokat bujtattak maguknál. *Tettek ezt saját életük kockázatával, mert mindenkit, aki zsidót bujtatott vagy a bujtásban csak segédkezett is, halálbüntetnek a német megszállók. Így mentettek meg keresztény családok mintegy kétezer zsidó gyermeket. A százhuszezer holland „voljudd” közül ötezer menekült meg. Előkerült még üzenőtezer vegyesházas vagy félzsidó. Az a pár ezer zsidó akit a kiesiny, tulzsunolt országban bujtattak, legnagyobb részét a szegényebb néposztály tagjai ndi. munkásoknál, postásoknál, vasutasoknál jutált menedéket. Ezeknek a szegény embereknek maradt leginkább helyén a szívük. A híres kollaboratórok a középosztályból kerültek ki, míg az ugynevezett elitosztály semlegesén viselkedett vagy kis mértékben bár, de szabotálta a németek intézkedéseit. A miniszteriumi és vérszal tisztviselők példásan viselkedtek, ahol csak lehetett, szabotálták a rendelkezéseket és segítségükre voltak az illegális szervezeteknek. Amikor a deportálások megkezdődtek, a jó szomszédok az utcán kísérték zsidó polgártársaikat, az egyik a csomagjukat vitte, a másik pénz és elemőzsiát adott nekik, az asszonyok pedig strada követtek a menetet. Mindez a német SD-emberek előtt történt, akik a zsidókat kísérték. Egy indiai származású orvos, nem törődve a tiltó rendelkezésekkel, egész éjjel látogatta a szerencsétleneket, ellátta őket mindennel, amivel csak lehetett. Felesége és még néhány hölgy háztársakokat varrt, ruhákkal látta el a szegény zsidókat, hogy legalább jól felöltözve menjenek a nagy utra. Perazé, akkor még nem tudták, hogy az embertelen gyilkosok nemcsak a hullákat rabolták ki, de az élőköt is lebuazzák utolsó rongyaikat.*

Igy viselkedtek a hollandok, kiérdemelve minden szabadságszerető ember megbecsülését és báláját.

KECSKEMÉTI GYÖRGY

CIÁNOZ TAKARIT, ABLAKOT TISZTIT
KOMLÓSI V., Akadémia-u. 7 TELEF.: 123-919.

Elveszti igényét**a megfelelő diplomajegyre,
ha nem siet megváltani,****mert tömeges jelentkezés miatt senkinek jegyét nem tarthatjuk vissza
későbbi átvételre.**
Pesti Izraelita Hitközség.**Abrányi Aladár
nyugalomba vonult**

Negyvenötvi szolgálata után szeptember 1-én nyugalomba vonult Abrányi Aladár, a Pesti Izr. Hitközség népiskolájának igazgatója. Halkan, szinte észrevétlenül vonult vissza több évtizedes működésének színhelyéről, mint ahogy illik halk és komoly lényéhez. De mi, akik ismerjük munkásságának értékét, nem maradhatunk szóltanok távozásakor. A pedagógus munkája zajtalan, sok aprólékossággal járó, nagy türelmet és önmegtagadást követelő tevékenység; sikere elsősorban attól függ, mennyi szeretetet visz bele az ember. Abrányi egyéniségének legbélyegzőbb vonása, hogy minden ténykedésében a szeretet vezeti, az az őszlönös nemes jóindulat, amely önmagáért akarja a jót, különös mértékben fogékony mások bajai iránt s mindenkor kész a hathatós segítségre. A jószág nem éppen divatos tulajdonság manapság, nem is áll oly magasan az emberek becsülésében, mint tisztem a keresőképesség, vagy a művészi tehetség. Pedig a jószághoz is képesség kell. A közönség szempontjából ez a legmagasabbrendű képességek egyike, — e mellett nagy „ritkaságértéke” is van. Szeretet, finom szociális érzék jellemzi Abrányi, a pedagógust is, mind tanítványaihoz, mind pályatársaihoz való viszonyában. Csak így teremthette meg iskolájában azt a kedvező légkört, amely minden eredményes nevelő és tanító munkának élető eleme. Harmónikus lényé mindig össze tudja egyéztetni a mult nevelési értékeit a folyton haladó pedagógia követelményeivel, s az általa vezetett iskolát mind a ma-

gyar, mind a zsidó nevelési eszmények őrhelyévé avatta.

Abrányi a magyar zsidó pedagógusok egyik vezéralakja: elnöke a népiskolától az egyetemig a legkülönbözőbb foku tanintézetek pedagógusait magában foglaló Országos Izraelita Tanítóegyesületnek. E minőségéből folyó működését is bőlesesség, körültekintés, az egyesület minden egyes tagjának javát szolgáló segítőkészség tünteti ki. A felszabadulás után az egyesület még nem élelt újja, de elnöke máris eljárt illetékes helyen, hogy a deportálásból vagy munkaszolgálatból hazatérő zsidó tanítók mindjárt jelentkezésükkor anyagi segítségben részesüljenek és visszatérhessenek hivatásukhoz. Az iskolától bucsuzó Abrányi nem válik meg a közélettől. Tovább is élen marad annak az egyesületnek, amelynek érdekét már a multban is oly eredményesen szolgálta, — a Tanítóegyesület balatonfüredi üdülőházának létesítése legnagyobb részben az ő érdeme — s amelynek vezetését a magyar zsidó pedagógusok osztatlan bizalommal az ő kezében látják a legszívesebben. Ott lesz tovább is a fiatalabb tanítónemzedék szemé előtt, mint élő példája az ügybuzgalomnak, a mintaszerű köteleltségteljesítésnek, a hivatásszeretletnek, az emberbaráti jószágnak. Áldásos működésének jutalma a jól végzett munka tudatában van — s abban az őszinte becsülésben és szeretetben, amellyel barátai, pályatársai s mindazok, akik közelebről megismerhették, körülveszik.

SZEMERE SAMU

Glosszák a hétről

AZ INTERPARLAMENTÁRIS UNIO svájci ülésén, amelyen a magyar képviselőcsoport delegátusai is résztvettek, egyhanguan elhatározták, hogy tiltakoznak a különböző kormányoknál a náci-korszakból átmentődött gyűjtőtáborok fenntartása ellen.

Ez a nemzetközi jellegű tiltakozás talán legeslegelső sorban bennünket zsidókat érdekel, akik megdöbbenve látjuk, hogy Európa egyes vidékein még mindig megtalálhatók azok a drótsövény-nyel bekerített, gyászos emlékü koncentrációs táborok, amelyekbe Hitler banditái terelték a „szemitékat”!

Németországban és Ausztriában a szovjet övezet kivételével — mindenütt állnak még a náciizmus egykori „Lager”-jai, amelyekben ma is zsidók laknak, ha ugyan szabad a „lakás” kifejezést használja a tömegnyomorúság és tömegtengődés e helyiségeire.

Kétségtelen, hogy a táborlakók életét és testi biztonságát ma nem fenyegeti veszedelem. Vitathatatlannak is, hogy a koszt, amelyet az UNRRA biztosít, valamivel több, mint amennyi a létfenntartáshoz feltétlenül szükséges. De a rabság mégiscsak rabság! És mindennemű rabság megalázza az emberi méltóságot!

A szuronyok árnyékában élő zsidóknak akkor is joguk van a szabad élethez, ha a tengerentúli országok, ahová készülnek, egyelőre még nem tárják ki előttiük a kapuiukat!

Az Interparlamentáris Unió a szabadságra törekvő világ szabad lelkiismeretét szólaltatta meg a koncentrációs tá-

borok sürgős megszüntetését követelő határozatában...

*

A SZUDÉTAVIDÉK ZSIDÓSÁGÁNAK tragikus sorsáról mult héten több napilap között tudósítást. A szudéta zsidókat annakidején világgá kergették Hitler bevonuló náci-katonái.

És a náciizmus bukása után régi otthonaikat újból felkereső szudéta zsidókat most másodsor is elűzik lakhelyeikről a csehszlovák hatóságok.

Az ok? Lényegében ugyanegy. Az, hogy zsidók. Csak az ürügy változik. Akkor azért kellett menniök, mert „fajilag” különböztek az uralkodó fajtól, a hódító germánstól. Most azért mehetnek a legteljesebb bizonytalanság felé, mert „nyelvéleg” különböznek az uralkodó nemzetiségtől, a csehek-től.

Furcsa dolog, hogy a csehek és zsidókat egyaránt eltiporni akaró, de a zsidókat tulnyomórészt el is tipró náciizmus eszközeit és módszereit alkalmazták az üldözött zsidókkal szemben a nemreg ugyancsak üldözött csehek, akik felszabadultságukban sürgősen megfellekeztek, úgy látszik, mártírium minden keservéről!

Ha nem így lenne, nem lennének üldözöttekből olyan könnyen üldözők!

Ami pedig a zsidókat illeti, a Talmud egyik hasonlata jut eszünkbe. Hogy is szól? Ugy, hogy a zsidó sors hasonlatos a korszóhoz. Akár a korszó esik a kőre, akár a kő a korszóra, egyaránt a korszó török el.

Ilyen korszó-sors — a szudéta zsidók sorsal

*

DR. LANGER NORBERT

ötnyelvű kölcsonkönyvtára

ANDRÁSSY-UT 58

gátralkozás hármikori

TARTALMAS, OLCÓ SZÓRÁKOZÁST NYUJT**CSAK PÁR FILLÉRBE KERÜL NAPONTA!**

DOROSI (DOROSICS) DEZSŐ fasiszta bíró elítéléséhez nekünk is van valami közünk. A kiszabott büntetésben szerepel a megtorlás azokért az igazságtalan és gaztettnek minősíthető ítéletekért is, amelyeket faji és felekezeti elfogultságból hozott ártatlan zsidók ügyeiben, ártatlan emberek ellen.

Dorosi (Dorosics) Dezső, többek között, arról volt nevezetes, hogy a bírói székéből is zsidózott.

Ezt még a fasiszta korszakban is kevés bíró tette az Igazság bitangul kisajátított hajlékában. A többi fasiszta bíró legalább a látszatra akart ügyelni. Dorosi (Dorosics) Dezsőből azonban minden szeméremérzet és lelki gátlás hiányzott.

Csak gyűlölni tudott!

*

DÜCSÖNŐ régi ismerősünk. Sokat kellett vele foglalkoznunk a fél- és háromnegyed-fasizmus idején, amikor újabb és újabb egészen-fasiszta közhelyekkel igyekezett elbolondítani a hiszékenyebb embereket.

A fasizmus korszakában elkövetett lázításaival már nem tudtunk foglalkozni, mert akkor börtönökben ültünk, halálkaravánokban hajszolódunk, vagy üzött vadként bujtunk meg ott, ahol véletlenül lehetett.

Dücsöné fasiszta és antiszemita cselekedeteire nemrég választ adott a Népbíró-ság, amikor 10, azaz tízevi fogházzal sújtotta a nyilas dímát.

Most került volna az ügy végső fokára a NOT elé. De egyelőre elmaradt a tárgyalás, mert Dücsöné megbetegedett.

Bajára való tekintettel a NOT átmenetileg szabadlábra is helyezte.

Mi teljes mértékben helyeseljük, ha a demokrácia — éppen azért, mert szöges ellentétben áll a fasizmussal — nem használ fasiszta módszereket. Nem kifogásoljuk tehát, hogy a NOT szabadlábra engedett egy beteg aszszonyt. Bár tudjuk, hogy egyfelől van Rabkórház is, másfelől pedig talán nincs is precedens egy tízevi fogházzal sújtott rab ideiglenes kivégzésére.

Ezt az alkalmat — Dücsöné kísértésének regisztrálását — csupán arra akarjuk felhasználni, hogy emlékezzünk arra a korszakra, amelyre sohasem lehet eleget emlékezni!

Emlékezzünk öreg, rosszlábu anyáinkra, akiket nagybetegeken is hajszoltak városról-városra, országról-országra Dücsöné szellemi tesvéreil

Emlékezzünk fáradt, görnyedthátú apáinkra, akiket félig-rokkantan is sáncásásra és erőltetett menetelésekre üztek Dücsöné nyilas társainak korbácsai és puskatusail

Dücsönének nem jó a Rabkórházban. Dücsönének magánkezelés kell. De a mi anyáink és apáink, testvéreink és gyermekeink még Rabkórházba sem tudtak eljutni. A Sztójay- és Szálasi-időkben a legsúlyosabb zsidó betegeknek sem adatott meg az orvos és a gyógyszer. Ezt Dücsöné sem tagadhatja...

*

SZENES ANNA egyik „bírája” kerül a közeljövőben a Népbíró-ság elé.

A tárgyaláson — a tanvallomásokból és talán a vádolt kényszerű beismeréséből is — újból megrajzolódik majd az utókor számára az a hősiesség, amely a magyarországi antifasiszta küzdelem örökéletű mártírjai közé — *Bajcsy-Zsilinszky Endre, Kiss János, Ságvári Endre és Fürst Sándor* mellé — emeli ezt a fiatal zsidó lányt.

Kegyelttel gondolunk Szenes Annára, akit példaképül állítunk ifjúságunk elé!

Reméljük, hogy abban a budai otthonban, amelyet Szenes Annáról neveztek el és amelyben az ő szellemét hirdetik, olyan módon nevelik a leányokat, hogy elvhűségükkel és jellemzilárdságukkal holtuk napjáiig méltók legyenek Szenes Anna emlékéhez!

*

A **NUMERUS CLAUSUS**, sőt a numerus nullus egyik fajtáját törölte el a magyar nemzetgyűlés, amikor végleg elhárította a sorompók mind-egyikét az egyetemre kíváncsiak elől.

Mi, zsidók, akik saját bőrünkön érezzük a numerus clausus és numerus nullus átkát, őszinte szívvel köszöntjük a magyar demokrácia nőfelszabadító elhatározását.

Tanzabadságra van szükség! Olyan tanzabadságra, amely örökre számúzi az osztálynyomás, a nemek elnyomása és a felekezeti elnyomás minden fajtáját!

(SÓS)

Sajószentpéteren történt...

Az illetékes tényezők figyelmébe!

Sajószentpéteren egyik augusztusi éjszakán ismeretlen tettesek ellopták a zsidó imaház asztal és frigszekevény terítőit, egy másik éjjelen pedig ugyancsak ismeretlen tettesek leszerelték és magukkal vitték az imaház ajtóit, ablakait és egyéb elmozdítható részeit.

Sajószentpéteren nem ez volt az első zsidóellenes tendenciájú esemény. 1946 február 18-án a tüntető tömeg beverte a zsidótemplom ablakait, megverte az utjába-kerülő zsidókat, rabolt, fosz-

togatott. Ennek a február 18-i „népítéletnek” tettesek még ma sem nyerték el méltó büntetésüket.

Az illetékes tényezők figyelmébe ajánljuk a Sajószentpéteren újabb történeteket, mert ugylátszik, hogy Sajószentpéteren még mindig akadnak olyan fasiszta elemek, amelyek azt hiszik, hogy büntetlenül lehet elkövetni bűncselekményeket, ha történetesen zsidó személyekről, zsidó vagyontárgyakról vagy még inkább ha — ha zsidó imaházról van szó!

A Pesti Izr. Hitközség kulturális ügyosztályának évi programja

A Pesti Izr. Hitközség kulturális ügyosztálya a keretében működő Zsidó Kulturális Bizottság irányítása mellett, valamint a „Jubál” zenei munkaközösség és a „Goldmark” zeneiskola közreműködésével elkészítette a meginduló évadra vonatkozó kulturális programját. E program keretében a következő rendezvény-sorozatok kerülnek kivételre:

1. Folytatja a bizottság Oneg Sabbat-rendezéseit, melyeken szombat délutánoként a magyarországi zsidó szellemi élet legkitűnőbb képviselői szerepelnek előadásaiikkal, a hitközségi iskolák ifjúsági körusainak közreműködésével.

2. Havanként rendezendő, összesen tíz nagyszabású irodalmi és zenei előadás fegyvála előadók és művészek közreműködésével ismertetni a zsidó kultúra különféle területeit.

3. A korábbi évek szabadegyetemi előadásainak folytatásaként minden hét szerdáján akadémiai nivóju előadások négy összefüggő ciklusban feltárják a zsidó kultúra állandó és aktuális problémáit és értékeit. A négy sorozat összefoglaló címe: 1. A klasszikus zsidóság, 2. A zsidóság és Európa; 3. Galut zsidó kultúrája, 4. Palesztina.

4. Két monothematikus templomi hangverseny kívánja bemutatni a klasszikus és modern oratórium-irodalom legnagyobb, Biblia-ihlettel alkotásait, a műfaj legkiválóbb művész-előadóinak felléptével.

5. A „Goldmark Károly” zeneiskola „A Biblia a századok zenéjében” címmel minden negyedik vasárnap délelőtt dr. Szabolcsi Bence előadásával és nagy zenei programmal mutatja be a Könyvek Könyvének mérhetetlen kisugárzását az egyetemes zenére.

6. Tárgyalások indultak meg a moszkvai Állami Jiddis Színházzal reprezentatív műsorának budapesti bemutatására.

7. Ingyenes hébernyelvi tanfolyamok.

Az előadás-sorozatok részletes ismertetésére e lap hasábjain és külön prospectusokban visszatérünk. A szerdai szabadegyetemi előadásokra, amelyeknek látogatása díjtalan, helybiztosítás céljából előjegyzést már most elfogadjunk ügyosztályunkon, VII., Sip-u. 12., I. em. 26. sz. alatt, szombat és ünnepnap kivételével minden nap 9—2 óra között!

KERESEM FIAMATI

Lampel Rudolfot,

aki Budapesten született 1896 évben, kit Brüsszelből Buchenwaldba, 22-es blockba vitték el a németek 1944 májusban, onnan Zaitzba, néhány hónap múlva visszavitték ismét Buchenwaldba, majd néhány hét múlva ismét elvitték SchwaBachba. Aki tud róla valamit, vagy ismeri, nagyon kérem, értesítsen az adóó szíveit, halás köszönettel veszem.

LAMPTEL LAZAR
Budapest, VI., Király-u. 30. II. 14.

Irgalom deportáltak!

Egyetlen leányomat

Gönczi Juditot

a nyilasok 1944 októberben elhurcolták, 1944 december 1-én Dnckanban állták. Nyomorék vagyok, nem tudok nélküle éni. Aki tud róla, értesítsen boldogtalan anyját, úrv. Gönczi Gézinét, Szerencséház, Amerikai-ut.

Az aszódi izr. hitközség

felkéri mindazokat a hitlestvéreket, kiknek hozzáférhető a az aszódi izr. temetőben nyugszik, hogy címüket haladéktalanul közöljék a Hitközség vezetőségével.

Társat keresek

3000 forinttal, közreműködéssel jól bevezetett zsidó háromgyermekes. stb. újletemhez. „Geregek vagyunk” jel. Patakhhoz. Bajcsy Zsilinszky-ut 29.

Kávéházi, vendéglői berendezések, nationálkasszák, írógépek
Rosenfeld
Népszínház-u. 81

Már önként is lemondanak a jómóduak a jogosulatlan segélyről

Mit mond az O. Zs. S. B. segélyezési ügyelnek vezetője?

Az „Uj Élet” legutóbbi számában hosszabb cikkben számoltunk be arról a lehetetlen állapotról, hogy jómódu emberek — a szegények rovására — különböző mesterkedésekkel jogosulatlan segélyeket vesznek fel a Joint-nál. Ezen a téren szükséges rendteremtésnek helyességét mi sem bizonyítja jobban, mint az a visszhang, amely a leleplezésünk után támadt.

A helyzet további tisztázása érdekében helyesnek véltük, hogy az illetékes fórumokhoz forduljunk és ezért felkerestük az O. Zs. S. B. segélyezési ügyelnek vezetőjét.

Az O. Zs. S. B. Bethlen-téri épületének immár szokott zsivaja fogad bennünket: kérdések és panaszok egybefolyó hangja.

Szűk kis előszobán át lehet bejutni a vezetőhöz, türellemmel várjuk, amíg a többi jelentkezők után ránk kerül a sor.

Figyeljük a bemenők kétségbeesett arcát, hallgatjuk kikívánczolt panaszait, de figyeljük azután is, amikor kijönnek: földultságuk mintha kisimult volna: megnyugodtak.

Ránk kerül a sor. Megmondjuk, mi járhatban vagyunk és megkérdezzük, hogy olvasta-e a Joint segélyezés körüli visszaélésekről írott cikkünket.

— Igen, — hangzik a felelet, — és köszönjük, mert a jelek szerint hasznos munkát végeztek, amikor a visszaélésekre olyan igazságosan rávilágítottak. A cikkük hatásának már gyakorlati eredményei is vannak. A legemberibb hatása az, hogy több jómódu már önként is lemondott a segélyéről. Sőt etikai szempontból igen érdekes esetek is előfordulnak ezzel kapcsolatban. Az előbb volt itt például egy kereskedelmi alkalmazott, még csak nem is gazdag ember, közepes fizetésű és bejelentette, hogy olvasta az „Uj Élet”-ben megjelent cikket és önként lemond a segélyéről, mert azt akarja, hogy az általa ezután fel nem vett segélyt olyan valaki kapja, akinek anynyija sincs, mint neki. Előfordult, hogy valaki visszahozta a már legutóbb felvett segélyt és ígéretet tett arra, hogy a többi is igyekszik visszafizetni.

— S mi van azokkal, akik még nem ébredtek erkölcsi öntudatra?

— Az utolsó napokban hat vanvole jogosulatlan felvételt kaptak fel a figyelmlakel. Ilyen esetben az erre kiképzett „repülő nyomozó”-ink azonnal kivizsgálják a tényállást. A jelentéseik alapján hatvanhárom esetben a segélyt leállítottuk, öt esetben viszont megállapítottuk, hogy a támogatást továbbra is nyújtanunk kell.

— Mi történt a leállított segélyezésekkel?

— A hatvanhárom segélyezett helyett nyomban hatvanhárom olyan nincstelent hívtunk be, akiknek eddig nem tudtunk támogatást adni. De behívtuk azokat is, akiktől a segélyt megvontuk.

— Milyen célból?

— Udvarias formában rámutattunk arra, hogy cselekedetük erkölestelen volt. Akadtak, akik hangos méltatlankodással igyekeztek védekezni, de mikor megmagyaráztuk nekik, hogy a megvonásunkkal a segélyeknek használnak, nemcsak megnyugodtak, sőt többen megígérték az eddig felvett segélyek visszafizetését.

— Érdekes — jegyezzük meg.

— Több, mint érdekes, ez reményt nyújt arra, hogy a zsidók sorstársi közösség iránti érzelme még sem vesztett ki, csak az elvadult idők hatása alatt ködösödött el. — Az is megtörtént, hogy egy ilyen behívott, aki eddig segélyt kapott, egy gyermeknek étkeztetését vállalta három hónapra „jóvátételként”. — Egy idősebb uriaszony, segélyének megvonása után nemcsak, hogy megnyugodva távozott, hanem visszalért és egy gyermekocsiat ajánlott fel. Megkérdeztem tőle, miért éppen egy gyermekocsiat, amire azt válaszolta, hogy a kérők között látott egy anyát, aki apróságát olyan nehezen tartotta kezében, miután az unokája gyermekcsilja még megvan, felajánlja. — Ennek örülök a legjobban, mert ez az, amit most nem tudunk adni.

— Eszerint a zsidó morál javulóban van?

— Ugy látom, hogy igen, a hittestvéreink erkölcsi érzelme mégis mélyebb, mint azt sokan gondolják és ezért hiszem, hogy a kívánt eredmény nem fog elmaradni. Meggyőződésem, hogy egyre többen mondanak majd le azok a segélyesekről, akiknek erre nincsen szükségük és így könnyitenek szegény hittestvéreik nyomorán.

— Biztos vagyok abban is, hogy egyre többen lesznek segítségünkre abban, hogy az önként lemondani nem akarók jogosulatlan segélyezését megakadályozzuk, mert valóban a helyzet az, amint önök írták: minden jómóduak ki nem adott segélyt, olyan valaki kapja meg, akinek nehéz életén támogatásunkkal enyhülünk.

Acél-műfog tökéletes!

Acél Imre fogász

VII, Erzsébet-körút 19., II. 14.

Hidak, koronák, fogsorok, kozmetikai fogszuvalók. Kötőbetűre 1926, 1938 években. Tel. 422-568.

*Aki elkésetten jelentkezik
templomjegyért, csak a
megmaradt jegyek között
válogathat.*

*Reklamációkat nem vehet
figyelembe a*

Pesti Izraelita Halközség

Naponta 1000 zsidó menekült érkezik Lengyelországból Németországba

McNarney tábornok, a németországi amerikai övezet főparancsnoka — mint a londoni rádió közölte — elmondta, hogy naponta 1000 zsidó menekült érkezik Lengyelországból Németországba. A menekültek elhelyezése

érdekében folyó tárgyalások eredményeseknek ígérkeznek. Ugylátszik, hogy — Olaszországon kívül — Csehszlovákia, Franciaország és Belgium is hajlandók bizonyos számú lengyel zsidó menekültet elhelyezni.

Hol él az Egyesült Államokban a legtöbb zsidó?

Az Egyesült Államok területén — legújabb kimutatás szerint — Newyork államban 2.206.328, Pennsylvániában 434.616, Rhode Islandon 27.813, Ohióban 183.570, Illinoisban pedig 387.330 zsidó él.

A Newyork városában és Newyork környékén élő zsidók közül Bronxban 43.87%, Brooklynban 37.05, Manhattanban 18.76, Queensben 8.77 és Richmondban 5.47% lakik.

Londonban 233.991, Moszkvában 131.747, Buenos Ayresben 120.000 zsidó él

A legújabb amerikai statisztikák szerint, néhány világ-városban így alakul a zsidóság lélekszáma:

Bagdad . . .	42.799
Buenos Ayres . . .	120.000
Isztanbul . . .	47.173
London . . .	233.991
Manchester . . .	37.500
Moszkva . . .	131.747

Olaszország mégis befogad 10.000 hontalan zsidót

Az olasz kormány, amely kezdetben vonakodott újabb zsidó menekülteket befogadni, az Egyesült Államok kormányának intervenciójára mégis hajlandó 10.000 hontalan zsi-

dót olasz területre beengedni és azok letelepüléséről gondoskodni. A 10.000 hontalan zsidó az ausztriai gyűjtőtáborokból érkezik.

Fujjátok meg a Sófárt

Irta: Korein Dezső

„És ha háboruba mentek országokban, az ellenség ellen, aki szorongat benneteket, akkor fujjátok ariadót a trombitákkal és emlékeztetben lesztek az Örökkévaló színe előtt és megszabadultok ellenségeitől. (Mózes IV. 10. 9.)

Itt van Elul hónapja és megkezdődött templomainkban a Sófárfuvas. A szentirás vers előírta a riadófuvas minden esetben, amikor ellenségeink szorongatását érezzük. És sajnos, érezzük azt napjainkban minden vonatkozásban, a zsidógyűlölet járványzerű fellépésének mai szomorú korszakában. Gondoskodott róla a megtévelyodott náciizmus, hogy ne csak saját országában tombolja ki a legvadabb szadizmussal a zsidóüldözést minden változatát, hanem fizetett ágensei által inficiálta az egész világot. Az utóbbi években Izraelt testileg és lelkileg szorongatták egyaránt. A szenvedések utórezgéseit érezzük még ma is.

FUJJÁTOROK MEG A SÓFÁRT! Az antiszemitizmus zsidógyűlölete még ma is tombol. Csak a Sófár hangjainak bibliai körülírása segíthet rajtunk: „Emlékeztetekben lesztek az Örökkévaló színe előtt”. Ez azonban viszonyosságon alapul, mi is emlékezzünk a Mindenhatóra, aki kiválasztott népének útját parancsolataival, rendeleteivel pontosan kijelölte, hogy „papi sereggé és szent néppé” váljék. Addig tehát, míg Izrael az Örökkévaló által részre kijelölt uton halad, nem kell ellenségeink üldözésétől félni, mert ō megszabadít bennünket tőlük. Ha azonban történelmi hivatásunk utjáról letérünk, és hátat fordítunk a szentirási parancsolatoknak, szabad-e remélnünk a Mindenható segítségét?

Vizsgáljuk meg utjainkat és életmódunkat. Megfeleltünk-e hivatásunknak, mint papi sereg és szent nép? Betartottuk-e a zsidóság részre kijelölt utakat, a szerénység, jószág, szemérmesség utjait? Nem voltunk köszívűnk bajhajtott hittestvéreinkkel szemben? Példát adtunk-e a tekintetben, ami szentirásbeli előírt kötelességünk és hivatásunk lenne?

FUJJÁTOROK MEG A SÓFÁRT, hogy félelmetes hangja felrzza a zsidóság ellenségeinek bűnös lelkiismeretét, hogy magukba szálljanak Izrael kártevői és végre megszabaduljunk szorongatásainktól. Külső és belső ellenségekről szölok. A külsőket, az antiszemitékat, azok lármás és csendes fajtáját jól ismerjük. Ezekről nem kell tehát so-

kat medíálnunk. Ezekről még minden időben megszabadított bennünket az Örökkévaló, Izrael őrzője. Annál jobban kell azonban a saját táborunkban ólalkodó és látszólag hozzánk tartozó belső elleneinkre a közfigyelmet felhívni. Akik megszokásból és szerencsétlen véletlenből tartják magukat zsidóknak, de nem szent meggyőződésből és belső lelki érzésből. Nekik a zsidóság nagy teherlét, amelytől megszabadulni igyekeznek, csak a kellő pillanatot és ürügyet várják a kivárára. Ezek ólalkodnak a táboron belül és gondolkodásukkal, magaviseletükkel megfertőzik annak egészséges levegőjét. *Nem kellene-ök sem nekünk, sem pedig ott, ahova betolakodtak.* Vallásérkölesi szempontból légüres térben mozognak, mint amilyen üres és sivár egész lelkiviláguk.

FUJJÁTOROK MEG A SÓFÁRT, a gyáva asszimilánsok, a zsidó antiszemiték és vallási nihilisták ellen, — mert sajnos, ilyenek is vannak. Elég volt a válalásos zsidó túlszereynységéből és meglunyáskodásból. Előítünk ne az ultramodern élet szószólói és a hit anarchistái járjanak, akik a kétely bacillusait hordják lelkükben, hanem a Szentírás tudós kutatói és törvényeinek meggyőződéses követői.

Ha így vonjuk le a Sófárfuvas tanulságát, el fog következni az a várva-várt idő, amikor a próféta szözata szerint a nagy Mgváltó, sófár hívó hangjára egy szívvel-lélekkel mind a salaktól megtisztítva fogja Izrael a megváltás örömnapiját egysegesen és testvéri szeretetben megünnepelni.

Papir, írószer,

üzleti könyvek, kartolékok, az új rendelet szerinti lakónyilvántartási könyvek

Weinberger és Fejérnél
VI., Deák-tér 6. (Anker-palota)

Angol, szlovák, orosz nyelvtanítás egyenként és csoportosan, fiatal, diplomás tanárnőnél. Fordítások ugyamott. VI., Rózsa Ferenc-u. 88. földszint 4b.

Héber könyvtár (Szvarim)

vennek. „Jogos tulajdonostól” feligére a kiadóba.

Iskolával egyetértő svábhegyi **gyermeküdülő**

4-12 évig. Ilizókura, orvosi felügyelet. Normafa-ut 35. T.: 161-856.

Megalakult a Mazot VI. kerületi tagozata is

A Magyar Zsidók Országos Egyesülete „teljes üzemmel” dolgozik. Most kezdik meg annak a nagyvonalu programmnak valóra váltását, melyet az egyesület maga elé tűzött. A hének majdnem minden napjára esik egy-egy érdekes esemény: beszámoló a zsidóság általános kül- és belpolitikai helyzetéről, megalakult a kulturális szakosztály stb. Különösen nagy érdeklődést váltanak ki az egyesület vezetőségének az egyes körzetekben tett látogatásai, amelyeknek során értékes felvilágosításokkal szolgálnak a tájékozatlan vagy tévesen informált zsidó tömegeknek s helyes irányba terelik a széthúzó erőket.

Hétfőn, szeptember 9-én, a VI. kerületi tagozat tartotta alakuló ülését a Mazot Andrásy-ut 81. szám alatti helyiségében, melyen nagyszámu érdeklődő közönség jelent meg.

Szalai József megnyitója után dr. Pásztor József, az egyesület ügyvezető-igazgatója, a vezetőség nevében üdvözölte a megjelenteket. Valamikor a VI. kerületi zsidóság alkotta a pesti zsidóság krémjét — mondotta. Sajnos, a fasiszta próbék eiben a körzetben is alapos munkát végeztek. Mikor a felszabadulás után a város élete megindult, ebben nagy szerepet vállalt a budapesti zsidóság. A magyar zsidóság most ismét dolgozni akar, ehhez azonban nem elég az akarat. Kevesen vagyunk s csak akkor tudunk élelhetőségeket teremteni, ha összetartunk. Sajnos, ma is, miként a multban, hiányzik az egyetértés, pedig erre közös érdekeink megvalósítása céljából mulhatatlan szükségünk van. A Mazot egyesült erővel küzd azért, hogy akik az Isten kegyelméből megmaradtak, félelmentes életet élhessenek a jövőben. Az ezereves nagy pernek még mindig nincs vége, az antiszemitizmus nagyobb, mint valaha, mi azonban el vagyunk szánuva a vég-sőkig menő önvédelmi harcra. A mindenből kifosztott magyar zsidóság a külföld segítségé nélkül nem tudta volna átvészelni a legnehezebb időket. Elgondolnival is szörnyű, mi lett volna e segítség nélkül. Most, amikor a külföldi szervezetek nem áll módjukban hatálosan segíteni rajtunk, felvetődik a probléma, mi lesz azokkal, akik valóban segítségre szorúlnak. Mi lesz azokkal, akiket a B-lista, a munkanélküliség réme fenyeget. Ezzel a súlyos problémával kíván megküzdeni a Mazot. Örömmel köszönti a megjelent zsidó asszonyokat és leányokat, akiknek a demokratikus választójog alapján szintén beleszólásuk lesz a felekezeti közélet alaki-

tásába. A zsidóság vezetői becsületes módon s nem hatalmi szóval akarják megvívni harcukat. Mindennek másként kell lennie, mint eddig volt s ennek egyik feltétele, hogy a zsidóság támogassa az egyesület vezetőit, akik csak akkor képesek gerincesen kiállni, ha maguk mögött tudják a zsidó tömegeket. Férzük át, hogy testvérek vagyunk és fogjunk össze.

Domonkos Miksa igen érdekes bepillantást engedett a hallgatóságnak a kulisszák mögött folyó küzdelmekbe. A németek legveszélyesebb csodafegyvere — mondotta — Göbbels irógépe volt. Ezzel mérgezték meg az emberek millióit. A zsidóság egykori vezetőinek egyrészt megmértett és könnyűnek találattott. Érdekes részleteket mondott el a zsidóság hivatalos vezetőinek Dánoki Miklós Béla akkori miniszterelnökkel folytatott tárgyalásairól. Azóta is minden esetben eljárak a hivatalos fórumoknál a zsidóság vesztélyeztetett érdekeinek védelmében. Uj numerus clausus van kialakulóban — mondotta beszéde további során —, a hazai zsidóság a tömeggyilkosságok után már csak 1.4%-át képezi az ország lakosságának. Felháborító, hogy ezt az új numerus clausust akarják most velünk szemben helyenkint alkalmazni és akad egy zsidó egyesülés, mely néhány csomag kedvéért elfogadja ezt az arányszámot. *Csak az egység jelenthet számunkra a biztonságot és a védelmet* — fejezte be érdekes előadását Domonkos Miksa.

Sófi György kijelentette, hogy a Terézváros zsidóságának bizalma a zsidóság vezetői iránt az elmúlt években törést szenvedett, ez a bizalom most ismét ép. Meggyőződéssel vallja, hogy az egyesület kitűzött programját meg fogja valósítani. Ezután a körzet speciális kívánságait tolmácsolta. A körzet tempomot óhajt, továbbá az Imit és Omike új életre keltését. Kívánják a frakciózás megszüntetését és a megbékélést mindazokkal, akikkel meg lehet békélni. Váronyi Vilmos egykori kerületi tisztesség és megbízhatóság kerülete volt mindenkoron és ez a kerület most is egysegesen áll a zsidóság hivatalos vezetői mögött.

A gyűlés résztvevői aktuális kérdéseket intéztek ezután az egyesület vezetőihez és az adott válaszokat meglegedéssel vették tudomásul.

Kétágyas, tisztá, udvari szoba
magányos férfinak kiadó, Pauker Illésné, XIII., Petneházi-u. 80. I. 14.

A kényes izlésű közönség részére

FEST-TOMBOR TISZTIT

V. Személynek-u. 25
tel.: 122-398

HOGY TÖRTÉNT?

XXXVI.

Ellentétek a megkeresztelkedett zsidókkal — Török Sándor, mint az egyházak exponense — A keresztény-zsidótanács

Láthattuk, hogy a keresztény egyházak tiltakozásaiban többnyire kiemelték, hogy elsősorban megkeresztelkedett hívők érdekében lépnek fel és ezt a tényt rendszerint külön is kihangsúlyozták. Az üldözöttek e két csoportjának megteremtése — amint a későbbiekből ki fog tűnni — nagy következményekkel járt. Az egyházaknak ez az álláspontja, — míg egyfelől bátorította a kitérők tömegeit, azt a reményt kelte, hogy minden meggyőződés nélkül történő megkeresztelkedésük esetén is hatalmas támogatásra fognak találni, — másfelől bizalmatlanságot váltott ki abban a zsidó tömegben, amely a végveszély idején hiú maradt ösei hitéhez és a csodavárás heteiben a megmenekülést nem az óvóhelyeken szerzett, gyakorlati módoszerkeikkel tanított, számukra új hitből reméltek, hanem Izrael ősi Istenétől, aki mindig volt, mindig lesz és néptörténelme évezredeiben a legnagyobb szakadékokon is átvette.

Ezek az ellentétek már akkor is felmerültek, amikor az április 19-iki 1520/1944. M. E. sz. rendelet, a csillagviselésre kötelezett zsidókat — akár izraeliták, akár keresztények voltak — egy szervezetbe egyesítette. Mert hiába tartoztak oda a nagyszámu megkeresztelkedettek, — akik közül sokan, ha lehetett, külön utakon igyekeztek járni és megpróbálták élvezni a keresztény egyházakhoz való tartozás előnyeit — a vezetésben tulnyomó részben az aktív zsidók vettek részt és az egész szervezetre rányomta bélyegét, hogy a zsidó szövetség székháza a Sip-utcában volt. Nem változtatott ezen az sem, hogy Török Sándor személyében a megkeresztelkedettek külön képviselőt kaptak a tanácsban. Ez a jeles író szeretetreméltóságával, mindenki számára szolgálatkész humanitásával megpróbálta enyhíteni az ellentéteket, de kevés

eredményrel. A segítségre kész egyházi emberek benne azt a személyt látták, aki a zsidótanácsban az általuk elsősorban támogatott új keresztényeket képviseli, de a zsidó tanács sem nem tudott, sem nem akart semmiféle ilyen külön szempontokat figyelembevenni. Ezért Török Sándor helyzete egyre nehezebb lett, két malomközött öröklődött. A zsidóság belső helyzetébe mélyen bevilágít az a levél, amit Elías József lelkész, a református egyháznak a zsidóság megsegítésével foglalkozó bizottságának egyik legbuzgóbb tagja, május 24-én intézett Törökhöz és egyúttal feltárja ennek a belső harenak tüneteit is:

Elías lelkész levele

„Református egyházunk fel fogása az, és ebben valamennyi keresztény egyház meg egyezik — így kezd a levél, — hogy a pásztorlása alá tartozó zsidószármazású egyháztagok semmiféle vonatkozásba ne kerüljenek egy másik felekezethez, ez esetben az izraelita hitközségnek, intézkedési joghatósága alá. Azzal a kéréssel fordulunk a magyar királyi kormányhoz, hogy a keresztény vallású zsidószármazású egyháztagok ügyeinek intézésére külön bizottságot hívjon létre, vagy kormánybiztost nevezzen ki az egyházak vezetőinek javaslata alapján. Mi tehát semmiképpen nem nyugodhatunk abba bele, hogy olyan szerv intézkedjék a mi egyháznak tagjai felett, amelyik jelentős részben az izraelita hitközség tagjaiból áll. Az arány, szám és a magyarországi bevett történelmi egyházak jelentősége szerint is méltánytalan az, hogy a kilenc jelenlegi intézőbizottsági tag között csak egy keresztény vallású van, de ha mind a három történelmi keresztény egyháznak (katolikus, református, evangélikus) ott volna a képviselője — amely szám (3) minimumának mondható — akkor sem egyezhetünk abba bele, hogy egy izraelita többségű hatóság intézkedjék a keresztény vallásúak felett. — Mindaddig azonban, amíg az egyházak kívánságai megvalósulhatnak, azt a helyzetet vesszük alapul — már törvénytiszteletünknel fogva is — amelyet a Belügyminiszter Ur Önagyméltóságának rendelte állapított meg akkor, amikor Szerkesztő Urat a kilenc tagú intézőbizottság tagjává nevezte ki. Mi tehát — amíg nem jön más megoldás — támogatni fogjuk Szerkesztő Urat nehéz munkájában, de kérjük és elvárjuk, hogy szempontjainkat — és

így a keresztény egyházban lévő zsidószármazású egyének szempontjait is — feltárni, képviselni és érvelésileg méltóztatassék. — A Központi Tanács — amelyben nem hogy nem volt képviselő a keresztény egyháznak, de még keresztény vallású tagja sem volt — üritette ki a lakásokat, vetett ki anyagi megterheléseket a mi egyháztagjainkra nézve is, viszont határozott tapasztalatom, hogy amikor a keresztény vallásúak valamiféle támogatásért fordultak hozzá, közgei a keresztény egyházakhoz utasították őket. A Központi Tanács az átlérteket is érintő intézkedéseiről a keresztény egyházakat nem értesítette, ezek támogatását természetesen éppen ezért nem is kérte, hanem magától értetődőnek tartotta azt a helyzetet, hogy a keresztény egyháztagok fölött is rendelkezik. Ez a helyzet magától értetődő is volt a hatóság rendelkezései értelmében, de nem volt mégsem magától értetődő, ha azt a szempontot vesszük figyelembe, hogy ha a keresztény egyházak hatóköré alá helyezték volna zsidó vallású és zsidó vallásúnak mindenképpen megmaradó egyéneket, erről a keresztény egyházak a hitközséget értesítették volna és hivatalosan is, mint felekezet, a felekezetet megkeresték volna. Mert, ha mint hatóságilag kinevezett népi szerv működött volna és ha nemcsak a teherviselésben, hanem a szociális gondoskodásban felekezeti különbség nélkül részesítette volna a zsidószármazású egyéneket, akkor nem tenném ezt szóvá. Mivel azonban mint népi szerv bizott meg, de a gyakorlatban mint felekezeti szerv működött, bizony nehezményezhető az a nagy hallgatás, amiben a keresztény egyházakat és azok illetékes lelki-gondozó-szociális szerveit részesítette. Mivel azonban a mai megpróbáló idők nem alkalmasak arra, hogy ilyen kérdéseket felvessünk, csupán arra helyezem a súlyt, hogy az eddigi állapotok megszűnjenek és addig is, amíg az egyházak vezetőinek kívánsága teljesül, viszonylag rendeződjék a helyzet”.

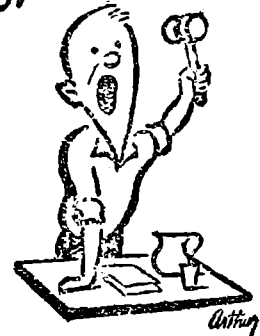
Végül Elías lelkész az egyházak nevében a következőkben foglalta össze kívánságait: Minden keresztény vallású ügyét Török Sándor kezébe togyék le; állapítsák meg a keresztény vallású zsidók számát és azok megfelelő arányban részesüljenek a teherviselésben és a gondozásban; intézkedések végrehajtásánál keresztény vallású egyénekhez csak keresztény személyeket küldje-

nok; a keresztény vallású egyénektől juttatott összegeket Török Sándor rendelkezésére bocsássák, aki azokat az új keresztényeknek részére használja fel; a Szent Kereszt Egyesület és a Jó Pásztor Missió kiküldi megbízottait és azok összetűtő tisztet látnak el; a zsidók szövetségében a megkeresztelkedett zsidókat ne csak egy személy képviselje, hanem minden történelmi egyháznak legyen ott a maga képviselője.

„Kitértek ügyosztálya“

Török Sándor az Elías lelkész által tolmácsolt kívánságokat eljuttatta a tanácshoz, de a fennálló viszonyok között lényeges változás nem következett be. Az a csoport, amelyik a fővárosi zsidóság megmentését elsősorban az egyházak segítségétől remélte és amelynek látható feje abban az időben Török Sándor volt, hivatalos helyiséget is kapott a siputcai székházban. Az ott tolongó tömeg még jobban megduzzadt, amikor hírretették, hogy a zsidóságból való kilépés végett már nem kell a rabbiságnál kijelentkezni, hanem elegendő a siputcai székház három és fél emeletére a „kitértek ügyosztályához“ jönni, ahol a blankettákat osztották és azokat használták fel a kilépés bejelentésére. Ebben az időben sok ezer ember tolongott a szűk folyosókon és botrányos jelenetek között sürgötték a kilépési cédulákat. Bekövetkezett az a helyzet, hogy a zsidó hitközség székházában, ahol a zsidók megmentése végett az emberfeletti küzdelmek összpontosultak, felhivatalos, vagy mondhatni hivatalos helyről osztogatták a zsidóság megmentését jelentő formulákat. A sorsdöntő napokban a magyar zsidóságban szinte egy

HÖLGYEIM ÉS URAIM!
EGY PILLANATRA...

„A kór okozó piszok a rendes háziasszony legnagyobb ellensége. Vásároljon még ma egy doboz FREGOLÁN pasztát és a mindennapi takarítása szinte élvezet lesz. Fürdőkád, mosdó tisztításra, fehér ajtó, ablakrámak lemosására, parkett surolásra kiválóan alkalmas a FREGOLÁN paszta.

„A JÓ EGÉSZSÉG ELSŐ FELTÉTELE... A TISZTASÁG“

Forbáth és Révész
író- és számológép szaküzlet

javító műhely:
Budapest,
V., Teleki **26**
Pál-utca

Telefon: 121-918

Jélszázad óta egymással szemben álló két irány közvetlenül egymás mellé került, a vallást konzervatívok és a zsidó népszerűséget vallók egy épületben dolgoztak a legszélsőbb asszimilációsokkal, a megkeresztelkedés hirdetőivel.

Megalakult a keresztény-zsidók szövetsége

Ez a helyzet hosszú ideig nem volt fenntartható. Elías lelkész leveléből kitűnik, hogy az egyházak már májusban külön keresztény-zsidó szövetség létesítését szorgalmazták. Ennek megvalósítására azonban csak július 12-én, egy nappal a kormány a református egyházakkal kötött megállapodása és az első budapesti deportálási terv elmaradása után került sor. A keresztény-zsidó szövetség létesítése összefüggött az egyházakkal kötött megállapodással is. Az ide vonatkozó rendelet (2540/1944. M. E. sz.) a hivatalos lap július 14-iki számában jelent meg. *Lényeges változást jelentett annyiban, hogy ezennel a sárga csillag viselésére kötelezett azok a zsidók, akik keresztény vallásfelekezet tagjai voltak, különálló önkormányzati és érdekképviseleti szervezetet alkottak. Ez a szervezet volt: A Magyarországi Keresztény-zsidók Szövetsége.* Egyébként ez is, mint a Sztójay-kormány minden rendelete, hevenyészve készült. A rendelet a keresztény-zsidó szövetség belső adminisztrációjára vonatkozóan a Magyarországi Zsidók Szövetségének megfelelő szabályait alkalmazta. Rövidesen kimevették a Keresztény-zsidók Szövetségének intéző bizottságát is. Elnök dr. Auer György a neves büntetőjogász lett, aki főügyési állását zsidó származása miatt elhagyni kényszerült és az új tanácsba átment Török Sándor is, aki a Sip-utcában szerzett gyakorlata és ügybuzgalma folytán az új szervezetben is a megkeresztelkedett zsidók mozgalmának lelke maradt.

Ettől kezdve papíron két zsidó szervezet létezett, egyforma jogokkal és kötelezettségekkel. De a valóságban a munka oroszlánrészét továbbra is a sip-utcai szervezet végezte és minthogy a két érdekképviselet között a határvonalat nehezen lehetett meghúzni, sürdésük is napirendre kerültek. A Keresztény-zsidók Szövetsége mindvégig fából való vaskarika maradt, amelynek jelentőségét csak a Keresztény egyházak közvetlen patrónátusa adta meg. Igen volt a fővárosi zsidóság belső élte, amikor a vidéki zsidók deportálásának befejezése után Eichmann Obersturmbahnführer, Ferenczy esendőralezreddessel, Endrével és Bakypal alaposan felkészültek a fővárosi zsidóság csillagos házainak megrohanására és lakóinak elhurcolására. (Folytatjuk.)

MUNKÁCSI ERNŐ

Dr. Szalai Sándor egyetemi tanár marxista analizise a politikai cionizmusról

Az Ichud-Mapaj pártnapján dr. Szalai Sándor, a Pázuány Péter tudományegyetemen a szociológia tanára és a magyarországi szociáldemokratapárt külügyi osztályának vezetője, a „Politikai cionizmus marxista analizise” címen igen érdekes és feltűnést keltő előadást tartott. Bevezetőjében megrendítő vallomást tett arról a tragédiáról, amely családját érte. Szüleit, testvéreit, rokonait a nyilasok lemészárolták, vagyont felprédálták. Ugyanazokon a eseményeken ment keresztül, mint amelyek a teremben lévő hallgatóság. És mégis a zsidóság jövőjének kialakítására vonatkozólag felfogása homlokkegyenest különbözik hallgatóságától. Ő az internacionalista szocialista szemével nézi a magyarországi zsidóság helyzetét és nem hajlandó elismerni azokat a megkülönböztetéseket, amelyeket a fasiszmus tett a magyarságra és a zsidóságra vonatkozólag. Mint szocialista, nem ismer el sem fajt, sem nemzeti, sem felekezeti megkülönböztetéseket. A népek és társadalmak viszonyában csak egyetlen igazi és alapvető különbséget ismer el: az osztálykülönbséget.

A politikai cionizmust is az osztályharc szempontjából ítéli meg.

Nem a palesztinai zsidó munkásosztály ellen foglal állást,

amelynek munkáját és harcát az imperializmus ellen ismeri és értékeli, hanem azt kifogásolja, hogy a cionista-mozgalmak éppen a zsidóság legdolgosabb és a szocializmus szempontjából legjobban használható rétegét viszik ki Palesztinába. Tudja nagyon jól, hogy a zsidó munkásosztály meg fogja vinni a maga osztályharcát Palesztinában, de a szocializmus álláspontja szerint minden dolgozónak fajra, felekezetre és nemzetségre való tekintet nélkül, a többi népek munkásosztályával karöltve, ott kell folytatnia a harcot a kapitalizmus ellen, ahol született, élt és dolgozott s kivándorlással nem szabad gyengíteni ezt a proletárarcvonalat. Ugyanakkor, amikor marxista kritikával mutat rá a politikai cionizmusnak szerinte vitatható tételeire, be kell vallania azt is, hogy a magyarországi munkáspártok nem végezték el tömegeik felvilágosítása terén azt a munkát, amelyet jogosan elvárhatott tőlünk mindenki. Ennek a mulasztásnak, sajnos, mint az elmúlt hónapokban történt események bizonyítják, súlyos következményei voltak. Ezt a tévedést azonban a munkáspártok felismerték s a jövőben tömegszervezeteiken keresztül fel fogják venni a harcot az antiszemita propaganda ellen, amely ma már

— ez egészen világos — a zsidóságon keresztül, a demokráciát akarja leteríteni.

Az eredeti szempontokban bővelkedő előadáshoz hozzászóltak Mőse Walter, a palesztinai szakszervezet kiküldötte, a palesztinai fiatalok képviselője és a hallgatóság köréből többen.

Dr. Dénes Béla, az Ichud-Mapaj elnöke zárószavában köszönetet mondott az előadónak, kiemelve azt, hogy éppen azért hívta meg dr. Szalai Sándort előadásának megtartására, hogy a szocialista cionisták pártjának tömegei megismerjék a magyarországi szociáldemokratapárt felfogását a cionizmusról a legilletékesebb képviselőjének ajkáról. Szalai Sándor pedig meggyőződhetett arról, hogy a cionizmus ma már a zsidó dolgozók legszélesebb rétegének a hitvallása lett.

GERVAI SÁNDOR

Elkészült

a Dózsa György-uti (Aréna-uti) templom

Igen hosszadalmas és felelős küzdelmes közelharcok után végre újra régi pompájában áll a templom, amely — sajnos — nagyon, de nagyon szomorú szerepet töltött le a közelmúlt tragikus történelmében. Nem lenne felesleges ennek a szomorú szerepnek kulturális történelmi megírni és a jövő számára megőrizni, de sajnos — nincs tesrünk, elégedjünk meg azzal, hogy Isten különös kegyelméből megmaradt templomunk s hogy azt a közeljövőben újra fel is avatják. A templomkörzet saját ereje ennek a rendkívül költséges munkának az elvégzésére — bizony nem volt elegendő s ez alkalommal is ki kell emelnünk azt a rendkívül áldozatos hozzájárulást, amelyet a Pesti Iz. Hítköztség és a Joint teljesítettek, hogy templomunkat újra átadhassuk istentiszteleti célokra.

A templomkörzet rabbija, dr. Mandel Miklós vette ki az oroszlánrészét azokból a munkálatokból, amelyek lehetővé tették a restaurálást s az övé a főérdem is azért, hogy ez a templomkörzet, amelynek hívei csak igen kis számban tértek vissza — újra feléledt s folytatja áldozatos munkáját a zsidóság érdekében.

A templom újjáavatási ünnepélye szeptember 22-én (vasárnap) délután ½6 órakor lesz s arra ezton is meghívjuk és szeretettel várjuk a főváros egész zsidó lakosságát.

Dr. Lendvai Sándor
körzeti elnök.

Kalozja pizskos.

formában? Rendbehozza Lampert, Jókai-tér bal, Régi helyén.

Az Aggokháza újonnan átalakított főtemplomában

a nagyünnepekre az ülések

az intézet irodájában

(XIV. Hungária körút 167-169.)

I. hó 11-től kezdve kiválthatók

Ne csináljon lakásgondot, keresse fel ifj. NAGYOT

Lakások

Pesten 1-6) szobálg
Budán 1-4) szobálg
Budapest bárhol szabad-
béri igényjogsult

Főbérlet

Társbérlet minden körületben

Albérlet minden körületben

Ne csináljon lakásgondot, keresse fel ifj. NAGYOT
Budapest, VIII. ker., Vas-utca 5. szám

GORIUP ECET

*A mult tapasztalatai azt mutatják, hogy
aki későn jelentkezik, már nem kaphatja meg
azt a templomjegyet, melyre igényt tart*

Pesti Izraelita Hitközség

A moszkvai „Neue Zeit“ éles kritikája a zsidókat és arabokat egymás ellen uszító brit Palesztina-politikáról

A moszkvai *Neue Zeit*, a Szovjetunió nagytelekiényű folyóirata, A mai Palesztina címmel érdekes cikket közöl nemcsak Palesztina általános helyzetéről, hanem Nagybritannia palesztinai politikájáról is.

Ez a cikk azért is figyelemreméltó, mert már régóta nem hangzott el szovjet vélemény Palesztina kérdéséről. Most végre megtudhatjuk: *hogyan vélekednek Moszkvában Nagy-Britannia palesztinai szerepéről?*

Mielőtt a cikket ismertetnénk, máris előrebocsáthatjuk, hogy a moszkvai lap a legélesebben elítéli Anglia palesztinai magatartását.

TEL-AVIV ÉS VARSÓ

„Az emberi jogok minden garanciájának hiánya — írja a moszkvai *Neue Zeit* —, a tömeges letartóztatások szokása, a rendőri terror, a koncentrációs táborok rendszere, továbbá az ostromállapot állandó kihirdetése: Palesztinából már rég olyan rendőri minta-államot csinált, amelyhez az angol reakciós körök hiába kerestek példaképet. Nemrégiben, például, Tel-Aviv 200.000 lakosának 24 órára megtiltották még az utcára való kilépést is. Brit katonai repülőgépek röpdöttek ezalatt szakadatlanul a város fölött, páncélkocsik dűbörögtek az utcákon, katonai és rendőrségi osztagok nyomultak be a békés polgárok házaiba, házkutatásokat tartottak és letartóztatásokat eszközöltek. Sok zsidó, aki emlékezett, hogy ez hasonlított a varsói gettóban tartott zsidókhoz. Egyetlen napon

— június 29-én — 3000-nél több embert vettek őrizetbe.“

Kell. élesebb kritika, miután egybevetni a telavivi eseményeket a varsói eseményekkel?!

MESTERSÉGES ELLENTÉT

A moszkvai *Neue Zeit* „mesterséges ellentétet“ lát a zsidók és arabok kontroverziájában. Ez a „kivülről provokált konfliktus“ teljes bizonytalanságot és állandó nyugtalanságot teremtett Palesztinában. A helyzet ilyen alakulása mindaddig jó volt a brit mandatárius hatalomnak arra, hogy elhalassza annak a képviselői szervnek a megteremtését, amelyben a lakosság minden árnyalata szóhoz jutna. Mindaddig a brit főhatalom kizárta Palesztina kormányzásából úgy a zsidókat, mint az arabokat. „Palesztinában korlátlanul dönt minden ügyben a brit főbiztos, aki olyan hatalommal rendelkezik, amilyen csak a hádani keleti despoták provinciáinak satrapái rendelkeztek.“

FILANTRÓPIA, SZTRATÉGIA, OLAJ

A moszkvai *Neue Zeit* idézi az angol *Labour Monthly* című folyóirat egyik régi cikkét, amely szokatlanul őszintén — szinte önleplezettségűen — mutatja be Nagybritannia palesztinai célkitűzéseit.

„Anglia palesztinai érdekei — írta a *Labour Monthly* — semmiképp sem azonosak az elnyomott zsidóság filantróp barátjának az érdekeivel. Anglia Palesztinában stratégiai centrumot látott amelyre szüksége volt Elő-Ázsia és a

Szezei-csatorna biztonsági rendszeréhez. Palesztinához tartozik Haifa, ez a nagy, természetes kikötő, amely pótolhatja Alexandriát is és fontos szerepet játszhat az iraki földolaj továbbszállítására körül. Ugyanakkor az angol imperializmus a zsidókat az arab függetlenségi követelések ellensúlyozására használja ki, hogy így biztosítsa vezető pozícióját Palesztinában.“

69.000 BRIT KATONA 15.000 BRIT RENDŐR

Palesztina tele van brit csapatokkal és rendőrökkel. A moszkvai *Neue Zeit* szerint: csak Transzjordánia brit katonai és rendőri létszáma múlja felül a palesztinait. A „független Transzjordánia“ 300.000 arab lakosára 150.000 fegyveres angol ügyel. Palesztinában „jobb“ a helyzet, mert csupán 60.000 brit katonára és 15.000 brit rendőr vigyáz Anglia érdekeire.

De hiába van Palesztinában ennyi brit fegyveres közege, ezek legfeljebb arra ügyelnek, hogy se a zsidók, se az arabok ne veszélyeztethessék a brit szempontokat. Huszonöt esztendő óta a leg-hatalmasabb brit apparátus sem teremtett békét és rendet. Miért? Mert nem akart. *El-lenkezőleg: a mandatárius brit főhatalom mindent megtett — a moszkvai Neue Zeit szerint —, hogy a zsidókat és arabokat egymás ellen heccelje.*

TEL-AVIV SZOCIÁLIS KIADÁSAI

„Tel-Aviv — olvassuk a moszkvai folyóiratban — egyike Palesztina legfigyelemreméltó városainak. Nem is egészen két évtized alatt Jaffa kis elővárosából 200 ezernél több lakosu betonvárossá fejlődött. Széles avenuek, egyenes utak és mo-

dern építkezések mutatják, hogy Tel-Aviv egészen fiatal város... *Tel-Aviv tisztasága és közművei nem hasonlítanak más palesztinai városok külsejéhez. A város költségének városgazdasági és szociális szolgálatra fordított összege felülmúlja Palesztina 23 más városi igazgatásának költségét. Haifában és más városokban nyomornegyedek, piszok és szegénység található, főképp a munkásnegyedekben.“*

MI VAN JERUZSÁLEMBEN?

„Palesztina centruma — Jeruzsálem, a többezeréves történelmi és soknyelvű, soknemzetiségű város — írja a moszkvai *Neue Zeit*. — Most több, mint 150.000 lakosa van... Itt rezideál a brit főbiztos és főparancsnok... *Jeruzsálemben van a székhelye két olyan organizációnak, amelynek keletkezése Palesztina mandatárius jellegével áll kapcsolatban. Az egyik a Zsidó Ügynökség (Jewish Agency), a másik a Legjobb Arab Komité. Az előbbi annak a mandátumnak az alapján keletkezett, amelyet Anglia kapott a Népszövetségtől Palesztinával kapcsolatban és mint közjogi testület működik, amelynek az a feladata, hogy a zsidó nép érdekeit képviselje a mandatárius hatóságoknál. Az utóbbi nem egyéb, mint néhány arab párt blokkja.“*

MUZEUMBÓL — LABORATÓRIUM

A *Neue Zeit* emlékeztet arra, hogy több, mint 40 év előtt Lawrence, az angol arabista és kém, azt írta, hogy Palesztina rövidesen átváltozik muzeumból — laboratóriummá. Azok a kísérletek, amelyek ebben a laboratóriumban azóta folytak, rengeteg áldozatot, tengernyi könyvet és vért követeltek Palesztina népeitől. A szovjet folyóirat követeli, hogy ezeket a kísérleteket a legsürgősebben szüntessék be.

SÓS ENDRE

RÁDIÓJAVÍTÁS

Gyorsan, szakemberrel, helyszínen! Díjtalan vizsgálat és Arájanál. Nagy rádiócső- és pótkatódzár-raktár. Méréselt árak. CSALÁDI RÁDIÓ. Modéltól 4. félsz. Tel. 423-904.

Ujabb névsor oroszországi munkaszolgálatosokról

Orsa 171/9 Mjasokombinát (husgyár) tartózkodó munkaszolgálatosok névsora:

Deutelbaum Géza, Nagytétény, Fő-utca 63.

Schwartz Tóni, Budapest, Barcsay-utca 3.

153/1 láger Nizsni-Tagil-ban jó egészségben élő zsidó testvéreink névsora:

Preisz Roland, Sopron, kb. 30 éves, textilkereskedő.

Krausz Ernő, Szombathely, kb. 34 éves, tisztviselő.

Sauer László, Rábahídvég, kb. 36 éves, kereskedő.

Koppel Dezső, Sopron, kb. 29 éves, szövömmester.

Benedek József, Rum, kb. 36 éves, kereskedő.

Kohn Ferenc, Nagykanizsa, kb. 32 éves, tisztviselő.

Grünbaum Henrik, Sümeg, kb. 30 éves szabó.

Ullmann Ernő, Sárvár, kb. 30 éves, textilkereskedő.

Barta Sándor, Nagykanizsa, kb. 36 éves, konfekciós.

Sonnenfeld Pál, Szombathely, kb. 35 éves.

Breuer Ferenc, Dunaszerdahely, 36 éves, szücs.

Glück Imre, Zalaegerszeg, kb. 36 éves, önálló.

Weisz Ernő, Szombathely, kb. 34 éves, cipész.

Schlanger József, Szombathely, kb. 35 éves, szabó.

Bayer Sándor, Szombathely, kb. 36 éves.

Berger Jenő, Zalaegerszeg, kb. 40 éves, vaskereskedő.

Berger György, Zalaegerszeg, kb. 36 éves, vaskereskedő.

Grossmann László, Miskolc, kb. 38 éves.

Burger Ferenc, Nyiregyháza, kb. 35 éves.

Stier Dezső, Celldömölk, kb. 32 éves, kereskedősegéd.

Nathán Miklós, Csorna, kb. 36 éves, fodrász.

Krausz Árpád, Nagykanizsa, kb. 32 éves, ügyes.

Schwarcz József, Salomvár, kb. 36 éves, erdőkitermelő.

Bischoff Ernő, Sopron, kb. 28 éves, apja bornagykereskedő.

Schreiber Ignác, Devecser, kb. 26 éves, nyersbőrkereskedő.

Weisz Miklós, Sárvár, kb. 30 éves, kereskedősegéd.

Steiner Ernő, Csorna, kb. 36 éves, barkézelő.

Singer József, Nagykapornok, kb. 36 éves, kereskedő.

Adler Jenő, Büdszentmihály, kb. 35 éves, kereskedő.

1944 július 23-án Luckowban megsebesült zsidó testvéreink:

Ferner Lajos, Szarvaskend.
Wesner Emil, Szombathely.
Rehberger Andor, Szombathely.
Klein János, Zalaegerszeg.
Rasch Béla, Szombathely.

Rosenthal Imre, Erdőbrádóc.
Gárdos László, Keszthely.
Benedek László, Szombathely (B. Lublinban maradt).

Luckowban egészségesen visszamaradtak 1944 július 24-én

Lukács László, Kiskomárom.
Neumann Sivi, Zirc.
Rosenberger Márton, Nagykanizsa.

A névsort hozta Laug Sándor, szül. Bakonytamási 1910, 107/3 musz.-század.

307/3. sz. lágerben Kirovban vannak:

Tauszig Ernő, Bpest, Kresz Géza-u. 10, kb. 30 éves, tisztv.

Leitner Frigyes, Sopron, kb. 34 éves, asztalos.

Singer Jenő, Zalaegerszeg, kb. 31 éves, szabó.

Eltz Lajos, Rákospalota, kb. 29 éves, pék.

Réber Imre, Bpest, Torbágyi-ut 28, cipész.

Benedek Jenő, Bpest, Wesse-lényi-u. 10, kb. 35-36 éves, szakács.

Nóser István, Bpest, Dohány-u. 59, kb. 24 éves, bőrdíszműves.

Meischer Mihály, Kiskőrös, kb. 46 éves, hentes és mészáros.

Weisz László, Polgárdi, kb. 28 éves, bádoga.

Gottlieb Imre, Kispeszt, Kisfaludy-ut 66, kb. 38 éves, tisztv.

Friedmann Imre, Eger, kb. 40 éves, tisztviselő.

Molnár Károly, Pestszentersébet, Alsóhatár-ut 95, kb. 31 éves, bőrdíszműves.

Gáli Zoltán, Bpest, Kresz G.-u. 26, kb. 36 éves, zenész.

Skopál Aladár, Bpest, Andrássy-ut 12, kb. 41 éves, musz. rajzoló.

Smith Elemér, Bpest, Nürnbergi-ut 20, kb. 27 éves, tisztv.

Deutsch Árpád, Bpest, Kárpáti-ut 3, kb. 28 éves, tisztviselő.

Gáspár Lajos, Bucs Jenő major, Békés m., kb. 38 éves, gazdálkodó.

Schwarcz Sándor, Sopron, fa-telep, kb. 31 éves, tisztviselő.

Dr. Székely András, Jászladány, kb. 30 éves, orvos.

Dr. Radnai István, Kiszvárd, kb. 36 éves, orvos.

Glück Imre, Tokaj, kb. 24 éves, szabó.

Blau Aladár, Bpest, Király-u. 51, kb. 36 éves, nyelvtanár.

Neumann Imre, Diósgyőr, kb. 25 éves, kereskedő.

A 435. sz. lágerben Moszkvában vannak:

Löwenstein Sándor, Pápa, kb. 33 éves, ecetgyáros.

Neumann Béla, Bpest, Szekszárdi-ut 13, kb. 23 éves, tisztv.

Kornitzer Béla, Bpest, Wesse-lényi-u. 16, kb. 28 éves, keresk.

Krausz Tibor, Bpest, Rottenbiller-u. 37, kb. 26 é., kárpitós.

Friedmann György, Bpest, Klauzál-u. 33, kb. 26 éves, nőiszabó.

Grosz Sándor, Nyírcsád, kb. 30 éves, kereskedő.

Grubecz Sándor, Bpest Andrássy-ut 1-3, kb. 36 éves, cukorkakereskedő.

Kolbert Miklós, Óbuda, kb. 32 éves, keresk. alk.

Hirsh Ervin, Bpest, Dohány-u. 57, II. c., kb. 24 éves, tisztv.

Fischl Hermann, Paks-Bpest, kb. 36 éves, kereskedő.

Grünstein Ernő, Nyiregyháza, kb. 30 éves, száll. munkás.

Fényes József, Nagykalász, kb. 36 éves, keresk. segéd.

A 384/7. sz. lágerben a moszkvai körzetben van:

Weisz Jenő, Miskolc, kb. 35 éves, kereskedő.

1926-os oricsi korházban vannak:

Dr. Lehel László, Bpest, kb. 47 éves, orvos.

Dr. Guttmann László, Nyiregyháza, kb. 37 éves, orvos.

Dr. Sinkó István, Szentes, kb. 46 éves, orvos.

Dr. Reisz Béla, Bpest, kb. 38 éves, újságíró.

Érdeklődni lehet Glück Manó, Sátoraljaujhely, Árpád-u. 1. sz.

A rosztovi 251/1 lágerben tartózkodnak:

Spitz László, Romocsaháza, Szabolcs m.

Kohn Jenő, Nyiregyháza.

Klein Imre, Sátoraljaujhely.

Roth Herman és József, felső-részkesztők, Debrecen.

Fronner Dezső, Vámospércs.
Blau Mór, Hajdudorog.

Németh Sándor és László, Szolnok.

Gottlieb Ignác, Debrecen.

Spitz Márton, Békéscsaba.

Simon Vilmos, Apa, Szatmár m., Románia.

A névsort hozta: Deutsch Henrik, Sátoraljaujhely, Széchenyi-tér 23.

További névsor orosz hadifogságból hazaérkezett munkaszolgálatos hadifoglyokról:

Droth László, szül. 1911, Miskolc, anyja: Roth Hanna, vaskereskedő segéd.

Lang Sándor, szül. 1910, Bakonytamási, anyja: Singer Katalin, keresk.

Weiszmann György, sz. 1907, Tiszafüred, anyja: Dományi Beria, keresk.

Katz Vilmos, szül. 1910, Kolozsvár, anyja: Neumann Margit, bőrdandós.

Gáspár József, szül. 1895, Kapuvár, anyja: Fellner Regina, szabómester.

Kollmann Gábor, szül. 1910, Mikosszéplak, anyja: Maltersdorfer Róza, cipész.

Wetz Izidor, szül. 1898, Tardona, anyja: Grossmann Amália, keresk.

Neumann Miklós, szül. 1907, Nyiregyháza, anyja: Goldner Katalin, magántisztv.

Glück Manó, szül. 1906, Sátoraljaujhely, anyja: Feldmann Beáta, festékkeres.

Strausz István, szül. 1920, Sárobagárd, anyja: Kanitz Sarolta, hentes.

Deutsch György, szül. 1920, Nyiregyháza, anyja: Segelbaum Frida, szabó.

Abrahamovics Béla, szül. 1917, Pöcspetri, kereskedő, lakik: Pöcspetri.

Fodor László, szül. 1907, Szolnok, kereskedő, lakik: Szolnok.

Fülényi Friedmann Ervin, sz. 1921, Budapest, újságíró, lakik: Budapest.

Grünberger Ignác, szül. 1899, Levelek, férfiszabó, Nyiregyháza.

Katz Dezső, szül. 1904, Nyírcsád, kereskedő, Nyírcsád.

Kohn József, szül. 1912, Debrecen, férfiszabó, Debrecen.

Krausz József, szül. 1912, Kup-Veszpr., kereskedő, Csögle.

Reinitz Hermann, szül. 1919, gazdálkodó, Nyírcsád.

Roth Gyula, szül. 1919, Tiszapolgár (Szabolcs m.), hentes-mészáros, Tiszapolgár.

Schwarcz Ignác, szül. 1912, Hajdunánás, baromfikereskedő, Debrecen.

Weisz Arthur, szül. 1910, Bodony (Heves m.), keresk. alk., Eger.

Wohlgang László, szül. 1915, Dombóvár, asztalos, Rákospalota.

Kellner Zoltán, szül. 1906, Kiszvárd, anyja: Reschowszky Sarolta, tisztv., Vác, Görgey-utca 29.

Autó
Portál
Butor
Ablak

üve g

Wagner,
Kazinczy-u. 9.
Telefon: 231-675

„Nem a vezetőkön mulik, hogy a megbékélés ügye nem halad előre“ —

állapították meg a Mazot Igazgatósági és választmányi ülésén

Szeptember 8-án tartotta a Mazot egyesített igazgatósági és választmányi ülését a Pesti Izr. Hittközség siputcai székházának dísztermében. Az ülés résztvevői a magyar zsidóság elitgárdájából kerültek ki, kulturális és gazdasági életünk kiválóságai jöttek össze, hogy meghallgassák az egyesület vezetőségének beszámolóját és konkrét javaslatokat téve támogassák az egyesületet a zsidó egység megteremtésére irányuló törekvésében. A felszólalásokból az az akarat csendült ki, hogy ezek az emberek — ellentétben a multakkal — pozitív munkát akarnak végezni. Nem hiányzott ezekből a felszólalásokból az elismerés az egyesület eddigi munkája iránt, de a kritika sem a szerintük helytelen dolgok felett. Mindezeket örövendés jelenségeknek tartjuk, mert az egyesületnek nem fejbőlintó jánosokra, hanem a közös cél érdekében hatásosan együttműködő tagokra van szüksége.

Az ülést dr. Geyer Albert nyitotta meg. Rámutatott arra a tényre, hogy a magyar zsidóság általában szkeptikusnak viselkedik a zsidó egyesületekkel szemben — ami részben indokolt is —, de a Mazot-ot osztatlan bizalommal fogadta. Az egyesület a zsidó tömegek kívánságára jött létre és a zsidó közvélemény erkölcsi ellenőrzése alatt áll. Az idő rövidsége miatt még nem keresték fel a vidék zsidóságát, de a vezetőség arra törekszik, hogy a vidéki zsidósággal is megteremtse a kapcsolatot.

Dr. Pásztor József az egyesület munkásságáról szóló beszámolójában kijelentette, hogy az egyesület megvalósítandó elgondolásai között többek között a következők szerepelnek: az összes zsidó erők egy táborban való egyesítése, a jogszérmek orvoslása, a magyar zsidóság egységes képviselete, a világ zsidóságával a kapcsolatok kiépítése és a szociális munka kézbevétele. Az egyesület rövid fennállása óta rengeteg támadásnak volt kitéve.

Fehérnemű- és felsőruha-konfekcióüzem

keres lehetőleg szombat-tartó, vezető szakembert, „Szahász“ jellegre a kiadóba,

Hangsúlyozta a pozitív, konstruktív kritika szükségességét, de elítélte a rosszindulatu vádaskodásokat. A Mazot nem ad hoc tömörülés, nem a választási harcok idejére alakult. A nincstelenek kérdését nem néhány csomag juttatásával akarja elintézni, hanem intézményesen akarják ezt a kérdést megoldani. Nem ígérték, hogy hazahozzák a deportáltakat és hadifoglyokat, mert ezt akaratuktól független tényezők intézik. Az egyesület a fair play szigorú betartására ügyel, nem támad senkit tisztességtelen eszközökkel. Megvédették a zsidóság vezetőit, hogy a felszabadulás óta semmit sem alkottak. Elénk cáfolatal ennek a templomok, kórházak és iskolák ujjiépítésének tényei. A zsidóság érdekeinek védelmében a vezetők mindenkor gerilucesen jártak el a hatóságoknál. Az elkülönülés vádjá sem állja meg a helyét, nem a vezetőkön mulik, hogy a megbékélés ügye nem halad előre. Nem akarnak elkülönülni és elsősorban a zsidóságon belül szeretnék a megbékélést tevé alá hozni. Harcolni akarnak a fasizmus és az antiszemitizmus ellen. Ennyit tartott szükségesnek megjegyezni a vádaskodásokkal szemben. Az egyesület munkáját illetőleg kijelenti, hogy országosan igyekeznek előbbre vinni a zsidóság ügyét. Kéri a megjelentekeket, hogy ebben a munkában támogassák az egyesület vezetőségét.

Nágor Jenő a Pesti Izr. Hittközség kulturális bizottságával való együttműködést kívánta. A tagok munkabeosztásánál gondosságot kér, szavátette a kitért zsidók kérdését és a zsidóság átképzését sürgette.

Dr. Dániel Sándor az Országos MUSz Szervezet üdvözlését tolmácsolta és csatlakozását újból hangsúlyozta, felolvasta a Szervezet országos választmányának a Mazot-hoz intézett határozati javaslatát. Kijelentette, hogy a MUSz a zsidóság egyetemével akar küzdeni a fokozódó antiszemitizmus ellen is.

Dr. Szmere Samuné szerint az élet-halál harcot folytató magyar zsidóságnak szüksége van egy olyan segítő egyesületre, mint a Mazot. A zsidóság kipróbált vezetőinek minden erejüket latba kell vetni a zsidóság védelmében. Mindenki tájékoztatása végett azonban nyomatékosan hangsúlyozni kell, hogy az egyesület vezetői egyúttal a zsidóság hivatalos vezetői is. A Mazot munkatempójának gyorsítását kívánja.

Bátori József a magyar tár-

sadalomhoz intézendő deklarációját olvasta fel.

Vas Mihály kérdést intézett a vezetőséghez, hogy milyen intézkedések történtek az egyre fokozódó antiszemitizmus ellen.

Győző József a zsidó magán-tisztviselők helyzetével foglalkozott.

Dr. Faragó József szerint a zsidókérdés megoldásának egyik feltétele a zsidóság önértékre való nevelése.

Grünfeld Miksa propaganda-kampány indítását sürgette, amelynek során újabb megújabb problémák vetődnek fel. Ennek a kampánynak elindítására pro-

pagandabizottság felállítását javasolta, mely széles körben ismertesse az egyesület munkáját és célkitűzéseit. Felszólítja a zsidóság tehetőseit, hogy anyagiakkal támogassák a Mazot nemes célkitűzéseit. Egységben, rágalmaszó propagandával szemben konkrét megállapításokat tesz, hogy a mai felekezeti vezetők mennyire helytálltak a nehézségekben.

Sáfrány Jakab zsidó hitelszövetkezet felállítását követelte.

Dr. Geyer Albert zárószóvalban biztosította a felszólalókat, hogy javaslataikat meg fogják szivlelni.

Ausztriában visszaadják a zsidók lefoglalt vagyonát

New Yorkból jelentik: A Szövetséges Ellenőrző Tanács jóváhagyta az osztrák nemzetgyűlés által elfogadott tör-

vényt, amely az ausztriai zsidóknak visszaadja a náciük által annakidején lefoglalt vagyontárgyaikat.

Tatarescu a faji üldözés ellen

Mint a Daily Mail jelenti, a románok kötelezték magukat a zsidóknak, hogy többet nem lesz faji üldözés Romániában. Tatarescu pénteken kijelentette, „Románia szilárdan elhatározta, hogy egyszersmindenkorra véget vet minden faji és vallási diszkriminációnak, üldözésnek és igazságtalanságnak“.

Ezt a kijelentést egy zsidó szervezet előtt tette, amely a békeértekezlettel kapcsolatban Párisban van. E zsidó küldöttség vezetője Goldmann, a világ zsidó-kongresszus elnöke.

Tatarescu még ezt is mondotta:

— Tekintettel a közös megpróbáltatásokra és különösen a zsidó lakosság korábbi szenvedéseire, a román kormány politikája az, hogy helyredlitsön minden politikát és gazdasági jogot és egyenlőséget nemcsak elv-

ben, hanem tényleg is, hogy elejét vegye minden jövő panasznak és sérelemnek. A demokratikus Románia faji vagy vallási megkülönböztetés nélkül minden polgára szabadságát és egyenlőségét védelmezi. Sokat tettünk már e tekintelben és ezen az uton továbbhaladunk.

FELKÉREM

azokat a munkaszolgálatos hajtársaimat és azokat a zsidó testvéreimet, akik üldöztetésünk napjaiban az Abonyi-utcai zsidó leánygimnáziumban találtak védelmet és menedéket,

jöjjenek el

az iskolába 1946 szeptember hó 15-én, vasárnap d. e. 10 órakor. Most az iskolának van szüksége segítségrel

DR. ZSOLDOS JENŐ az iskola igazgatója

3 ÓRÁN BELÜL ÚTLEVÉLKÉPEK 3 drb 15 forint

Párisi Foto Párisi Nagy Áruház

WEISZ MENDEL-féle

ORTH. KÓSER

vendéglő újból megnyitott

Jó ebéddel és friss vacsorával várja vendégeit

ROSENTHAL vendéglős Wesselényi-u. és Kozinczy-u. sarok

BUDAI HIREK

Fünnepi istentiszteletek. A két megmaradt templomban magasrendű fünnepi istentiszteletek lesznek Budán. A Bocskay-uti templom papi szolgálatát dr. Klein Miklós rabbi látja el, az énekrészeket kitűnő kántorok. A Zsigmond-utcai Templom istentiszteletének a rombadőlt főtemplomi istentiszteletet is pótolnia kell. Itt dr. Benoschofsky Imre főrabbi teljesíti a rabbi-szolgálatot és Sirota Sándor főkántor az Alpár Ignác vezényelése alatt álló kiváló vegyeskar. Alpár János orgonamester segédletével fogja biztosítani a budaiak megszokott „öntőházatai hangulatát”. Templomi belépőjegyek és székérféltetek **szeptember hó 22-ig** válthatók a budai hitközség hivatalában, II., Fő-utca 12. sz. I. emelet 8.

Óreg Sábbát. Szombat délutánoként a hagyományos „Sólaus szűdauusz” nyomán ercei példára „Óreg Sábbát”-ot rendez a budai hitközség. Közös ének után a zsidó tudományok köréből ad elő a főrabbi vagy egy-egy meghívott tudós rabbi, aztán a zsidó közelet egy-egy kiválója közérdekű zsidó tárgyokról ad elő. Tavaly nagyhatású volt a prófétákról szóló előadásorozat. Ebben az esztendőben a Talmud irodalmát és a következő szellemtörténeli szakaszokat ismereti egy sorozat előadás. Az összejeveletlenséggessé és kedvessé teszi hogy a Joint jóvoltából egy kevés gyümölcessel is üdül a vendégeket, szimbolikus szeretetvendégséggé változtatva a tartalmas összejeveleteket. Az előadások helye: III., Zsigmond-utca 49. I. em. Tanács-terem, ideje szombat délután 1/6 óra.

A péntek esti istentisztelet kezdete szept. 13-án 1/7 óra, 14-én, szombat délelőtt 1/11 óra. Szeptember 22-én, vasárnap reggel 1/7 órakor „Szlichót” hűnbánó könyörgések énekkarral, főkántori funkcióval, prédikációval.

KI TUD BÓLA?

Gottesmann Miksa nagyfőrabbi

1945 január 20-ig Auschwitzban volt. Onnan egy nagyobb csoporttal elvitték. Gleiwitznál nyoma vesztett. Aki további sorsáról bármit tud, küldje az Orthodox Központi Hírdő Ágasa osztályával (Budapest, VI., Batvány-utca 19.). Közlését megértjük.

**BERGEN-BELSENIEKI
KERESSEM JEFFINEK FÜLÖPÉ!**
szól. WIESER RÓZSIT és
nővérét Margitot,

kiket 1944 november 17-én vettek az óbudai légtárból. Allitóság 1945 júniusában Bergen-Belsenben, 222-es ingerben voltak. Ki bármit tud, értesítse férjét JEFFINEK FÜLÖP, Barcsay-utca 9. I. 10.

Jobb körökben jártas satchen

adja le címét „Honorálom” jelzőre a kiadóba.

Írók, zeneszerzők, képzőművészek és színészek megalakították a Magyar Zsidók Országos Egyesületének kulturális alosztályát

Fővárosi zsidó írók, zeneszerzők, képzőművészek és színészek nagyszámú és lelkes csoportja szeptember 10-én alakuló ülést tartott az egyesület Andrássy-uti klubhelyiségében. Az alakuló ülésen felszólalók szavaiból örömmel állapíthatjuk meg azt az üdvös és jótékony változást, amelyen a magyar zsidóság szellemi életje az utóbbi évek elményeinek hatása alatt keresztülmélt. Ez a szellemi elit nem zárkozik többé el és nem jelent be hűvös érdekeletlenséget zsidósága sorskérdéseivel kapcsolatban. Dolgozni, vezetni, tanítani, irányt mutatni akar és a magyar zsidóság a legnagyobb várakozással tekinthet jövőjé működése elé. Az alakuló ülést dr. *Bacher-Bodrogh Pál* az OMKE társelnöke nyitotta meg, utána dr. *Pásztor József* vázolta az egyesület kulturális célkitűzését, melyhez a megjelentek közül értékes ötletekkel többek között *Peterdi Andor*, *Lengyel István*,

Sarkadi Aladár, *Vidor Terike*, *Egri Anna*, *Nádor Jenő*, *Lakos Alfréd*, *Csillag István*, *Solt György*, *Agoston József*, *Pintér László*, *Beretvás Károly*, *Kámitz Gyuláné* stb., stb. szóltak hozzá.

Angol, francia,

spanyol
nyelvórák

BERLITZ

IV., Vörösmarty-tér 2

Telefon: 181-012

KÜLÖNBÉJÁRATU, FÜLDSZINTES
UTCAI SZODA, budorozva 1 v.
2 személynek kiadó.
„Király-u. és Kazinczi-u. sarok”
járogára a kiadóba.

Pesti Izraelita Hitközség
4524/1946.

Templomülések kiadása

A Pesti Izraelita Hitközség Elöljárósága közli, hogy az idei fünnepekre

a Dohány- és Rumbach Sebestyén-utcai templomok magánüléseinek belépőjegyeit szeptember 8, 9 és 10-én adja ki VII., Sip-utca 12. sz., II. em. 33 alatt.

Nyomatékosan felkérjük az örökülés-tulajdonosokat, hogy jegyeiket szeptember 10-én délután 13 óráig okvetlen vegyék át, mert azon túl azokat — más jelentkezőknek hérbe adjuk.

A Dohány-, Rumbach Sebestyén-, Páva-, Csáky-, Bethlen-, Dózsa György-ut, Nagyfuvaros-utcai hitközségi templomok, valamint a Fürst Sándor-utcai (Hollán-u.) pótimaház üléseinek kiadása a korábbi évek igazolt bérlői részére ez év

szeptember 8-tól 13-ig lesz.

A jegykiadás naponta 8 órától 13 óráig tart és pedig a Dohány-, Rumbach Sebestyén-utcai templomok üléseinek jegyei VII., Sip-utca 12, II. 33. sz. alatt, míg a többi templomoké a helyszínen kerülnek kiadásra (Fürst Sándor-utcai a Csáky-utcában).

A szabad jegykiadás szeptember 15-én, vasárnap kezdődik.

Minden örökülés-tulajdonos vagy bérlő hozzátartozója a már kiválasztott üléshez jegyének felmutatása ellenében szeptember 12-től kezdve egy-egy póttjegyet válthat.

Póttjeggyel csakis a padban, kizárólag azon az imaszéken lehet tartózkodni, amelyre a jegy szól, mert a pad-sorok között vagy a falak mellett állani tilos.

Figyelmeztetjük még t. Hittestvéreinket arra is, hogy az ülések bérlétdijai a mai viszonyoknak megfelelően vannak megállapítva, ennél fogva senkinek semmi körülmények között kedvezmény nem adható.

Budapest, 1946 augusztus havában.
5706 Elul havában.

A Pesti Izraelita Hitközség
Elöljárósága.

Két nagyfontosságú zsidóvonatkozású rendelet a hivatalos lapban

A hivatalos lap vasárnapi számában két nagyfontosságú zsidó vonatkozású rendelet jelent meg.

Az első: „a magyar köztársaság kormányának 10.400 1946 M. E. számú rendelete az izraelita hitközségek vagyongyűjének intézésére vonatkozó ideiglenes rendelkezések tárgyában”;

a második: „a magyar köztársaság kormányának 10.410 1946 M. E. számú rendelete a kongresszusi szervezett izraelita községkerületi bíróságok hatáskörébe tartozó egyes ügyek intézésének ideiglenes szabályozása tárgyában.

A két rendeletet legközelebbi számunkban részletesen ismertetjük.

Székel Emil ^{ékszerész} 26

brillánst, ékszer, aranyat, ezüstöt
órákat legdrágábban vesz.

Jóforgalmu helyen levő fűszer- és
esemegételekhez
közreműködő
pénzestársat
keresek, lehetőleg egyedülálló,
45-50 éves szeptember személyében
Jelölje: „Biztos egzisztencia”
a kiadóba.

Használt és új

bőröndök

kofferek, hátizsákok.
Vétel! Eladást

WEIL

Népszínház-utca 26

Sírkövekről

Napsugarunk, felejthetetlen
Anyatunk, imádozt és

Jutkánik

Mac Hácok Zwiája

Erecért rajongott, szépért,
nemesezt, ollagyottakért küzdött és harcolt. Szüleit imádo, látja után gyötöröde
vagyódó, jóságos, drága kis szíve örökre megpihen.

Emléktöveit szeptember 15-én, vasárnap d. e. 10 órakor avatják a rákoskeresztúri temetőben, Ia. parcella, 16. sor. Feleki Jenő és neje

Sírkövek,

ma. és depertált emlékek
nagy választékban és mélyen
beállított árban.
Handel utca, Budapest,
Piumci-ut 2. Szombaton zárva!

Hirek Palesztináról

A londoni Palesztina konferencia

szeptember 9-iki eljárási ügyekkel foglalkozó előkészítő ülés után 10-én, kedden kezdődött meg Attlee miniszterelnök megnyitójával — jelenti a B. B. C. Bár a konferencia tervével hetekkel előbb közölte az angol kormány, a meghívottak részvétele az utolsó pillanatig kétséges volt és mikor e sorokat — az Ita és Palarc jelentések felhasználásával — írjuk, még mindig nem döntöttek az érdekeltek a részvétel kérdésében. A konferencia résztvevői közül csak az angol összehívó fél álláspontja tekinthető kialakultnak. Az angol kormány megoldást híván a Palesztina kérdésében — erre mindenképp sürgető kül- és belpolitikai, valamint nem utolsósorban stratégiai okok kényszerítik. Döntés létrehozásával kívánja együtt a brit kormány a határozottabb együttműködést kisikarni az Egyesült Államoktól a palesztinai stabilizáció megteremtésében. A kormány ezért mindent elkövetett, hogy a konferenciát egyáltalában megtarthassa és azt lehetőleg sikerrel fejezhessék be. Zsidó oldalról természetesen a Jewish Agency jelent a tárgyaló felet. Bár a Jewish Agency hivatalosan bejelentette, deklarációkban és a meghívásra küldött közvetlen válaszban, hogy semmi esetre sem kíván résztvenni olyan tárgyalásokon, amelyek az angol kormány ismeretes Palesztina-tervét tekintik kiindulási alapnak, mégis a maga részéről is mindent elkövetett, hogy történelmi felelősséggel járó döntéseit csak az összes lehetséges megvizsgálása után hozza meg. A Jewish Agencynek a konferenciával kapcsolatos tárgyalásai két irányban folytak: egyrészt tisztázni kívánták az egyes zsidó pártok álláspontját, másrészt Bevinnel történt közvetlen eszmecsereket segítségével az angol álláspontot kívánták közelebb hozni a zsidó célkitűzésekhez. A Jewish Agency erőfeszítései arra irányultak, — mult jelentéseinkben erről többször beszámoltunk —, hogy a palesztinai zsidó bevándorlás és államigye ügye sürgős megoldást nyerjen. Azok az egyeztető tervek, melyeket a J. A. kidolgozott, bár kompromisszumot jelentenek, ezt a célt szolgálják. A cionizmus pártjai nem fogadják egyöntetű helyesléssel a feltételek meggyezését. A palesztinai zsidó munkáspárt (Mapai) és a Mizrahi központi szervei bejelentették, hogy az angol kormány által adott feltételek

mellett ellenzik a konferencián való részvételt. A munkáspárt határozata szerint a J. A. megjelenése a londoni konferencián csak akkor képzelhető el, ha a tárgyalások folyamán felvetik a palesztinai zsidó állam felállításának a gondolatát és ha a J. A. maga határozhatja meg kik legyenek a képviselői.

A Hasomér Hacair feltételekhez köti a J. A. részvételét a londoni konferencián. A párt szerint: 1. garanciát kell kapni Palesztina területének megváltoztathatatlanságát illetően, 2. Százezer zsidó azonnali bevándorlása biztosítható a konferencia eredményétől függetlenül, 3. a tartózkodott végrehajtóbizottsági tagok bocsátásának azonnal szabadon.

A Jewish Agency hivatalosan közölte nem tett, de körvonalaiiban ismert térvének alapján, valamint a pártok kívánásainak figyelembevételével konferencia előkészítő értekezést keresett a Párisban időző Bevinnel. A J. A. részéről a tárgyalásokat dr. Nachum Goldmann vezette. Az angol külügyminiszter, csak hogy a konferencia létrejöjjék biztosítsa, engedett korábbi merev álláspontjából és miután Byrns-szel is tárgyalt a kérdésről Londonba történt elutazása előtt közölte az új angol álláspontot. A konferencia közvetlen küszöbén a helyzet tehát a következőben összegezhető: Az angol kormány a Mr. Morrison közléséből ismeretessé vált Palesztina-tervet tekintve a konferencia tárgyalásai alapjának, ami annyit jelent, hogy a tanácskozások a terv megvitatásával kezdődnek. A tárgyalás anyagából az angol megbízot-

lak a kormány tervezetét hozták. Működik azonban arra, hogy a meghívott delegációk a maguk alternatív javaslatait ismeretessék és kérjék azok megvitatását. Eppen ezért a konferenciát a tervezett időpontban megkezdik még akkor is, ha a meghívott felek nem is jelennek meg kezdetben teljes létszámukban. Mégvan a lehetőség, hogy egyes delegációk csak akkor kapcsolódjanak be a konferencia munkájába, amikor a saját javaslatuknak ismeretessé sor kerülhet. Mint ahogy a Jewish Agency semmi esetre sem kíván résztvenni a Morrison-féle „hivatalos javaslat” tárgyalásánál, valószínűleg csak később a tanácskozások előrehaladottabb fázisában kapcsolódik be a konferencia megvitatásába. A megvitatást megelőző napokban a Jewish Agency még nem közölte végleges választát és éppen erre való tekintettel a brit kormány nem hívott egyelőre még meg más zsidó delegációt sem a tárgyalásokra. Az angol rádió szept. 8-iki adásában még mindig a Jewish Agency távolmaradását jelenti. A meghívást eddig külföldön csak a Palesztinán kívüli arab államok fogadták el, annak ellenére, hogy a Palesztinai Arab Főtanács felkérte az államokat, hogy kövessék a palesztinai arab álláspontot a konferencián való meg nem jelenést illetően. A Palesztinai Arab Főtanács, ugyanis nem vesz részt a tárgyalásokon, mert

1. nem fogadják el az angol federációs tervét,
2. a Musfít kizárták a meghívottak közül,
3. zsidó befolyás érvényesülését látják a konferencia létrehozatala körül.
4. Ellenzik, hogy a palesztinai arabokon kívül más arab delegációt is meghívotak.

Az arabok egymásközi ellenségeskedése,

amely élénk cáfolata a bizonyos angol körök által terjesztett céltalos híreknek — a cionizmus ellen tömörülő „Egyesült Arab Államok”-at illetően — nemcsak a fentjelzett véleménykülönbségben nyilatkozik meg. Jeruzsálemi jelentés szerint ugyanis fegyveres összetűzés és halálos áldozatokat követelő összecsapás folyt le Transjordánia és Szaudi-Arábia határán a két állam határbiztosító csapatai között, amelyeknek közelében Transjordánia angol katonai erősítést kért a brit kormánytól. Az ügy előzménye az volt, hogy Abdullah személyes követel küldött Ibn-Szauddhoz, Szaudi-Arábia királyához általa sürgősnek érzett javaslatokkal. Ibn Szaud azonban nem volt hajlandó

még a javaslatok meghallgatására sem és a követel egy szerűen kidobatta és az ország azonnali elhagyására szólította fel. Abdullah ezt természetesen személyes sérelemnek tekintette és ezért fordult segítségért az angolokhoz. A közép-kori viszonyok és szokások között élő arabokra jellemző az a hír is, hogy a két király közt keletkezett feszült helyzet közelgő elhárítására a határmentén élő vándorló arab törzsek között is állandósult a fegyveres támadásokban megmutató ellenségeskedés. Ezzel kapcsolatban figyelemre méltó az az amerikai hír, amely szerint az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa orosz és lengyel javaslatra visszautasította Transjordánia felvételi kérelmét az

Egyesült Nemzetek Szervezetébe.

A palesztinai helyzet további lassu javulása

tapasztalható az angol kormány intézkedései következtében, annak ellenére, hogy egyes településeken a durva körülmények között folytatott fegyver utáni katalások tovább tartanak. Palesztinai és amerikai zsidó körök egyaránt kellő jelentőségében értékelik azt a tényt, hogy a londoni konferenciát Devin, egy látszólag, a békekonzferenciánál is fontosabbnak érzik, mert párisi tartózkodását megszakította, maga irányítja a londoni tanácskozásokat. Különösen jóleső elgötélt kapott a Jisuv. abban a kormányintézkedésben, amely az antiszemitizmusáról hirberd és legutóbb gyűlölködő harpu parancsot kiadó Ezerka tábornokot, a palesztinai brit haderők parancsnokát Bengá. lába helyezte át. Az angol kormány egyáltalán lassan kieserülő középkeleti sikertelenül működő diplomáciai személyzetét, mert a palesztinai kormány főtitkárát, Mr. Shavit is Tanganyikába helyezte át. Nagy örömet kellett az a hír is, hogy — előzetes megtagadás után — a ciprusi angol hatóságok megengedték a Joint segítő munkáját az internált bevándorlók helyzetének megjavítása érdekében. A Joint ruhát, élelmet visz a táborok lakóinak és gondoskodik a gyermekek anyagi és szellemi szükségleteinek ellátásáról. — Ismeretes, hogy az angol kormány átíratott intézett az európai államok kormányaihoz, hogy szüntessék be az országokon keresztül vonuló vándorlási folyamatot, mert az elsősorban Palesztina felé irányul. Néhány napig ennek következtében le is zárultak a határok, azonban egyrészt a közép- és kelet-európai antiszemitaizmus fokozódása, másrészt az amerikai hatóságok közbeavatkozó folyint a zárlat megszünt és most ismét naponta több, mint ezren lépik át a lengyel-csehi határt, hogy részben Ausztrián keresztül Németország amerikai üvezetése jussanak, ahol az amerikaiak gondoskodnak rólaik. Amerika kérésére Franciaország, Hollandia, Belgium a zsidók tízezei számára ad átmeneti megtelepedési engedélyt, ahol a palesztinai kérdés megoldását emberhez méltó körülmények között várhatják meg. — Az elmúlt hét különösen örövendes eseményt hozott palesztinai viszonylatban a magyar zsidóság számára. Most történt meg a felszabadulás óta elsősorban, hogy nagyobb csoport minden érdekelt hatóság jóváhagyása mellett hagyta el az országot és „legálisan” érkezett meg Palesztinába. Az utó napig tartott. A kivándorlók a

SIRKÓ LŐWY-NÉL BUDÁN

II., FŐ-UTCA 79
(GÁRZ-UTCAI VILAMOS MEGÁLLÓNÁL)

H I R E K

Az UJ ÉLET előfizetési díjai:

1 hónapra . . . 4 forint
 negyedévre . . . 12 „
 félévre 24 „
 egész évre. . . 48 „

Az előfizetések postatakarékpénziári belizetési lappal küldendők be a 26.200 számú postatakarékpénziári számlára.

— Dr. Schwarcz Benjámint pesti rabbi. A Pesti Izraelita Hitközség előjárósága legutóbb tartott ülésében dr. Schwarcz Benjámint rabbit eddigi működési helyén való meghagyása mellett a hitközség rabbijává nevezte ki.

— Dénes Béla előadása Pestszenterzsébeten. Szept. 4-én dr. Dénes Béla, a szocialista-cionisták pártjának elnöke előadást tartott Pestszenterzsébeten, a hitközség tanácstermében, amelyet zsufolóság megföltött az érdeklődő közönség. A Hatikva elnevelése után dr. Mann Lajos az M. C. SZ pestszenterzsébeti csoportjának elnöke nyitotta meg az ülést, majd Dénes Béla tartotta meg beszámolóját. Előadásában a zsidóság mai helyzetéről adott érdekes képet. Hangsúlyozta, hogy a zsidóság nem akar megegyezni abba a hibába esni, mint a muliban. Le kell vonni a tanulságot a múlt tapasztalataitól. Szerinte az asszimiláció lehetetlen és csak egy megoldási mód van, ha mi vesszük kezünkbe sorsunkat és mint szabad, független emberként állunk Palesztinában a szociális fejlődés útján.

Az ivril gyermek-énekzőmunka után dr. Krishaber Béla vezető főrabbi unokaöccsét üdvözölte dr. Dénes Béla személyében és Isten áldását kérte további munkájára. Végül dr. Neumann Dezső a pestszenterzsébeti csoport elnöke köszönte meg a nívós előadást.

— Házasság. Neumann Eszti, Székesfehérvár és Abelesz Ignác, Vác szeptember 15-én 13.30 órakor tartják esküvőjüket Budapestben, a Kazinczy-utcai templomban.

— Halálozás. Dr. Politzer Gusztáv ügyvéd, a Pesti Izraelita Hitközség előjáróhelyettese, a Pesti Chevra Kadisa választmányi tagja, v. törvényhatósági bizottsági tag, szeptember 6-án elhunyt. Temetése nagy részvét mellett szeptember 9-én ment végbe. Dr. Schäfer Zsigmond chevra-előjáró a hitközség és a Chevra Kadisa megbízásából méltatta az elhunyt érdemeit.

Művészi síremlékek
 EICHBAUM MÓR és FIA
 V., Rudolf-tér 3. (Margit hídnál)

Kérjük, jegyezze fel

a PESTI IZRAELITA HITKÖZSÉG
 TELEFONSZÁMAIT:

423-930 • 226-495 • 220-423 • 220-445

— Az „ORT” Országos Tanfolyamok Társaság új tanfolyamai: 1. Háziipari szövészet, 2. Felső női ruhavarrás és szabás, 3. Fehérneművarrás és szabás, 4. Gyermekruhavarrás és szabás, 5. Lámpaernyőkészítés, játékkészítés, bordszövművesség, 6. Villanyszerelés. 7. Rádiószereles, 8. Műszaki rajzolás (magas- és mélyépítés, geodéziai mérések), 9. Vízvezetékszerelés, 10. Hegesztés, 11. Óraműszerelés, 12. Kerékpár-, írógép-, varrógép-szerelés, 13. Autószerelés, 14. Fagymentesítő és fatermelő ipari kiképzés. Felhívunk mindenkit, aki ezen tanfolyamok bármelyikén részt akar venni, jelentkezzen az „ORT” irodájában, VII., Erzsébet-körút 32. I. em. 1. sz. alatt minden hétfő, kedd, szerda, csütörtök délelőtt 9—1-ig, vagy délután 5—7-ig.

— A sátoraljai helyi statusquo hitközség közgyűlése. Szeptember 1-én tartotta a sátoraljai helyi statusquo izr. hitközség első közgyűlését. Dr. Szafir Zoltán városi orvos, hitközségi elnök részletes beszámolót tartott az elmúlt év eseményeiről. Kegeyeletes szavakkal emlékezett meg a denertáláshól vissza nem lért körülbelül 4000 mártírról, akiknek emlékét méltó módon megőrizendő, egy emlékmű-bizottság alakítását határozta el. A hitélet kimélyítése érdekében az Országos Irodához fordultak s a nagy ünnepekre rabbi kiküldetését kérték. Ezután megválasztották a hitközség előjáróságának tagjait Gottliener Jenő, dr. Schwarcz Benjámint, dr. Waller Sándor, Windt Erő, dr. Weisz Sándor és dr. Zimmer Sándor személyében. A közgyűlés megválasztotta még a 15 tagból álló képviselőtestületet is.

UTCAI BUTOROZOTT SZOBA

házas párnak vagy 2—3 nő részére kiadó. Dobány-u, 28 III. 31.

ÓRÁT, ÉKSZERT

Neufeldtől

Soha nem létezett olcsó árban. Alkalmi vételek briliáns kövekben. Precíziós órajavitó műhely.

Rákóczi-ut 8/a.

Órásoknak nagybani árak!

6/1946. v. e.

A Választási Bizottság Elnökétől

Közlöm a Budai Izr. Hitközség t. választó közösségével, hogy a szabályzatban előírt és közzétett időben csupán egy jelölő lista érkezett be, ennek következtében a választási szabályzat 28. §-a szerint az ezen listában felsorolt jelöltek egyhangúlag megválasztottaknak tekintendők. Így a j. hó 15-ére kitűzött szavazás elmarad.

Bpest, 1946 szept. 6.

Dr. Bálint Béla s. k.
 a választási bizottság elnöke.

Felhívás

Értesítjük t. Hittesivereinket, hogy a Mazot Andrásy-ut 81. sz. alatti helyiségében a főünnepekre a Pesti Izr. Hitközség által engedélyezett imaházat rendezünk be.

Az ülések a helyszínen szeptember 15-ig délelőtt 9—1 óráig, 15-ike után pedig délután 3—6 óráig már bérelhetők.

Bpest, 1946. IX. h.

5706 Elul havában.

Magyar Zsidók Országos Egyesülete.

— Linetzky Bernát főkántor, a Pesti Izraelita Hitközség zeneigazgatója. Linetzky Bernát főkántornak 25 éves szolgálati jubileuma alkalmából a Pesti Izraelita Hitközség előjárósága legutóbb tartott ülésében zeneigazgatói címet adományozott.

— Eljegyzés. Kalocsai Weisz Jholya és Engedi György jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Nagy érdeklődés mutatkozik az Ichud-Mapáj szeminariuma iránt. Legutóbb már közölte az Uj Élet, hogy a Szocialista-Cionisták (Ichud-Mapáj) Pártja szeminariumot indít a Fürst Sándor-utcai kultúrteremben. A cionista-szocialista szeminarium programja magában foglalja mindazokat a kérdéseket, amelyekből a hallgatóság megismerheti a modern Palesztina életének problémáit, valamint azt az alapvető szocialista tudást, amelynek ismerete az új társadalom emberének nélkülözhetetlenül fontos. Az előadók névsorában a zsidó szellemi élet elitjét találjuk. Az előadásokat hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön tartják a Fürst Sándor-utca 21/b. alatti kultúrteremben. Itt jegyezzük meg, hogy az Ichud-Mapáj pénzeiken este 1/6 órakor ugyancsak ott másoros Oneg Sabatot rendez. Mindennemű részletes felvilágosítást a Párt központi irodája (V., Mécleg-u. 2., II. em. 5.) ad.

— Tennenbaum Dávid, a Pesti Izraelita Hitközség főkántora. A Pesti Izraelita Hitközség előjárósága legutóbb tartott ülésében Tennenbaum Dávidot a hitközség főkántorává nevezte ki.

— A Sárosvászári templomi ülések bérbeadása megkezdődött. A Sárosvászári (VII., Vilma királyné-ut 25., Tel.: 221-207.) templom üléseinek bérbeadása megkezdődött. Elsőrangú főkántor és énekkar oneli az istentisztelet áhítatát. Váltunk meg jegyünket, hogy az árva-közösségben közelgő ünnepünk a nagy napokon Mindenható Atyánkhöz.

45 éves, főmegjelenté, házias urino

vagyok, ismeretség hiányában ezúton szeretnék megismerkedni **únaló keresettel bíró 48-58 éves uriemberrel.** Lehet vidéki is. „Házasság 45” jelígre a kiadóba.

SZEP, csinos, 28 éves, szimlekkü lugom részére keresek

megállhatással bíró

szombattartó házastársat.

„Magasfatermetű” jelígre a kiadóba.

Negyven éves nő,

biztos, jó keresettel, kevés pénzzel, foglalkozással bíró, intelligens férfivel megismerkedne

házasság céljából

„Elhagyatva” jelígre New-York hirdetésbe, Erzsébet-körút 9.

Csinos, fiatal, egyedülálló urino szony, lakással, jüvedelemmel, telekkel

férjhez menne

50-es intellektuálhez „Deportálva voltam” jelígre a kiadóba.

23 éves, molett vidéki

urileány, komoly

élettársát keres.

„Olthorra vágyódom” jelígre a kiadóba.

Felkérjük mindazokat a zsidó hitestvéreinket, kik az elmúlt esztendőben a templomokban rendbiztosítási ellenőri munkát végeztek, hogy ez évi előjegyzésük miatt szeptember 13-án d. u. 1/2 6 órakor Parlament-penzió, Zoltán-utca 6., félmelet 1. alatt Szüts Jenő urnál jelentkezzenek.

**PESTI IZR. HITKÖZSÉG
TEMLOMJEGY-IRODA**

— Hadifogoly munkaszolgálatosok kérése. Egy oroszországi hadifogolytáborból az alábbi kérések érkeztek a **Pesti Izr. Hitközséghez: Fränkel Jenő hadifogoly munkaszolgálatos keresi feleségét** (Sátoraljaújhely, Matolay Etele-u. 1.) és **szüleit, Fränkel Vilmos kántorékat Hajduböszörményből. Grünfeld Armin munkaszolgálatos keresi Reich Armit (Újpest, Béla-utca 12.) és Grünfeld Testvéreket (Tiszasszalkáról. Mindketten üzenik, hogy élnek és egészségesek. Címük: Odessa 159/15. Lag. Old. — Az Országos Zsidó Segítő Bizottság kéri az alanti hír leközlését: „Klein Józseffel, aki Budapesten, Ráth György-u. 24. sz. (tebombázott ház) alatt lakott közöljük, hogy fivére, Klein György munkaszolgálatos orosz fogságban jól van. O. Zs. S. B. információs irodája (Bethlen-tér 2.).“**

Tengerentúli telepszem te.

Megálthatóan biztosítva.
Megnősülnek, szolgálatba jöhöz jószívu, uriságú jölelkü, intelligens, vigyázó, zeneőr, csinos leánya, 24 éves korig. Lehetőleg fényképes válaszokra reflektálók. Következőkkel nem tárgyalok. „Mind a információkat kibiró, korrekt” jellegre a kiadóba.

38 éves, csinos, magas, deportált özvegye, megismerkedne hasonló urisággal **házasság céljából.** Vidékre is megyek. „Megpróbálom” jellegre a kiadóba.

Musz özvegye

csinos, jölelkü, házias, szép lakással és textil iparvállalkozással rendelkező **férjhez menne** hozzáillő urisággal, 40-48 év. „Ideális otthon” jellegre a kiadóba.

30 éves, külföldön tanult, intelligens, jömegjelenésű iparos

megnősülne „Vidékre is benősülne” jellegre a kiadóba. Varga hirdetőbe, V. Sajfal Imre-u. 6. kőr.

— Beiratkozás a „Goldmark” zeneiskolába. A Pesti Izr. Hitk. áll. eng. „Goldmark Károly” zeneiskolájában (VI. Eötvös-u. 31) a beiratkozások megkezdődtek és minden kőnap 3-5, az iskola irodájában eszközölhetők. Az iskola igazgatója dr. László Zsigmond, tanfelügyelője Gekiert Enné, a pedagógiai tanács tagjai: Fraknoi Károly, Kelen Hugó, Sándor Frigyes. A tanári kar tagjai: Fótanászok, zongora: Derczel Vera, Fraknoi Rózi, Kelen Rózi, M. Mairóvitz Erzsébet, B. Popper Irma, B. Sándor Réné, Unzár Imre, Hegedű: Rothfeld Gábor, Sándor Frigyes, Gordonka: Dancs Vera. Ének: Kelen Hugó, Lukács Pál. Művelődési ének: Fraknoi Károly, Zenevezetők: Szalay István, Beszédművészek: (kezdő és továbbképzés tanfolyam) Ascher Oszkár. A Fótanászok körében színháziak is szolgálnak arra alkalmas nővéreiknek szabad továbbképzésére. Tanári, zongora: Ungár Imre, Hegedű: Sándor Frigyes, ének: Kelen Hugó, operai ének: Fraknoi Károly. Kötelező mellékanyagok: Keleti és zsidó zene: dr. Szabolcsi Benca (tiz előadás zenei illusztrációkkal, minden negyedik vasárnap délelőtti), kamarazongora Sándor Frigyes, kamarakórus és ének: Fraknoi Károly, énekegyüttes és szerezpraktika: Fraknoi Károly, zeneelmélet és zeneiörténet: Szalay István, szobrászat: Sárai Tibor, énekvokálus: Ascher Oszkár, a mellékanyagok a fótanászoktól függetlenül, külön is kaphatók. Zenei önképzőkör: a zene iránt érdeklődő művelődési munkaközösség, kritikai, előadói készsége, művészi ízlése fejlesztésére.

Nősülne vagy benősülne

minden információt kibiró, kimenekült intelligens, 38 éves, jömegjelenésű kereskedő, csinos, gyermektelen özvegy v. hajadon úrnő. „Mind a információkat kibiró” jellegre Ilalás hirdetőbe, Rákóczi-ut 27 u.

Házasság céljából

megismerkednék jömegjelenésű **40-45 éves kereskedővel vagy intelligens iparossal,** ki segítő élettársam lenne. „Egyszerűségi” jel. a kiadóba.

33 éves középmagas, üzletember öcsém részére

keresek szigorúan ortodox, izr., szombattartó, család, 25-32 évesig, vallásos, középmagas, csinos, jömegjelenésű, házias,

üzleti urileányt.

Fényképet kérek. Diszkreációt garantállok. Csakis leteleknek megfelelőek irjanak, J. K. Wyss, Court, Str. Newark, New Jersey, USA.

Szombattartó, finomlelkű, intelligens, egészséges, szakmával rendelkező, 23-37 éves

férjet keresek

ugyanazt követelményeknek megfelelő **HUGOM RÉSZERE.** Vidékre is. „Kivételre nem akadály” jellegre a kiadóba.

A VAC HIREI

FUTBALL

Sashalom—VAC 4:2 (1:2). Erősi iramú mérkőzés. A hazai pálya előnye, jobb kondíció győzedelmeskedett. Kibúnt Lakatos, Vidor és Reinthaller. VAC II.—Sashalom II. 2:2. Rosenthal a mezőny legjobb embere, VAC II.—Sashalom II. 4:2. Grünberger kitérően játszott. Jövő vasárnap a MÁVAG csapata ellen játszik a VAC a Postás-pályán d. u. 45. Hermann, a Vasas volt kitűnő játékos a VAC-ba gravitál.

KÉZILABDA

WMKASE—VAC 9:7 (3:5). Szerencsétlen mérkőzést vívott a VAC csapata. A második félidő elején a kapus (Vince) súlyosan megsérült és így csunka csapattal játszott a csapat. Góldobók: Benódek 4, Komáromi 2 és Rudas. Jók: Serényi, Dückstein és Komáromi. TENISZ A VAC 1946 évi bajnoka Pajor Iván. Második Lovas István 3. Taub Lajos és Ilalás László.

TORNA

Kedd, csütörtök, szombat este 8-tól 9-ig férfi és női tanua a Szent Domonkos-utcai zsidó gimnáziumban. Ugyanott ugyanazok a napokon 5-6-ig gyerektorna. A Weöres-utcai elemiben hétfőn és szerdán 5-6-ig van a gyerektorna.

ASZTALI TENISZ

A Magyar Országos Asztali Tenisz Szövetség háromtagú válogatóbizottságot választott a párisi világbajnokságra való tekintettel. A válogatóbizottság tagja Duxter József, a VAC asztali-tenisz szakosztályának vezetője.

Házasságokat

diszkretea, gyorsan közzvetít. **GOLDNÉ,** Alsóerdősor-utca nyolc, földszint 2. Fogad: 10-12-ig, 2-6-ig. Telefon: 226-490.

Feleségül vennék

45-50 év körül, 16 családból származó urlasznny, aki segítőtársam lenne üzlemben és üzletben. „Gondtalan élet” jel. a kiadóba.

Megnősülne

34 éves, érettségizett üzletalaftonos Nagy előglaltsága miatt ezton keres jó családból származó urileányt. „Szorgalmas férj” jellegre a kiadóba.

Nősülne vagy benősülne

jó üzlettel rendelkező, 38 éves, azombattartó, vidéki kereskedő, kinek Amerikába szülő affdavitja van. Kizárólag olyan nő választást kérem, kinek szintén affdavitja van, vagy tud szerezni. Jölelkü, jókúlsóval bíró nő az igényem, leány vagy gyermektelen özvegy személtében, 24-30-ig. Választ teljes címmel „Vidéki, szombattartó” jellegre a kiadóba kérek.

Csinos, dolgozó leánytestvéreimnek

keresünk **házasság céljából** korrekt, információkat kibiró, 30 éves urisággal, egészséges, „Jó család” jellegre a kiadóba.

A zsinagóga naptára

Szeptember 12, csütörtök: Elul 16, péntek: 17, szombat: 18, vasárnap: 19, hétfő: 20, kedd: 21, szerda: 22, csütörtök: 23.

Szombaton, szeptember 14-én heti szidra: KI szóvau, háttóras Jesája LX, 1-24.

Imaidők:

Imaházak	Péntek		Szombat		Hétköznapi	
	este	reggel	d. e.	d. u.	este	reggel
Dohány	7/47	7/15	7/10	7/14	7/48	7/47
Rumbach	7/47	7/10	7/14	7/18	7/48	7/47
Bethlen	7/47	7/10	7/14	7/18	7/48	7/47
Csáky	7/47	7/10	7/14	7/18	7/48	7/47
Dózsa	7/47	7/10	7/14	7/18	7/48	7/47
Nagyfuv.	7/47	8/1	7/14	7/18	7/48	7/47
Páva	7/47	9/1	7/14	7/18	7/48	7/47
Zugló	7/47	7/10	7/14	7/18	7/48	7/47
Fiúarv.	7/47	7/10	7/14	7/18	7/48	7/47
Leányarv.	7/47	7/10	7/14	7/18	7/48	7/47

Péntek esti gyertyagyújtás 6 óra 45 perckor.

Budai Istenházaleték: Ujlaki templomban (III., Zsigmond-utca 49.) és Lágyánysorban (XI., Bocskay-ut 37) péntek este 7/7 órakor, szombat d. e. 7/11 órakor, a pasaréti imaházban (Torockó-ut 6/b.) péntek este 7/7 órakor, szombat reggel 8 órakor, Fő-utca 12. szám alatt péntek este 7/7 órakor.

Óbudai templom: III., Zichy-utca 9., péntek és ünnep este 7 órakor, szombat és ünnep d. e. 9 órakor.

Társaságbeli legdiszkretea házasságkövető, Doktorné Király-u. 67. I. S. Telefon: 421-930

Rövidebb idő óta tartózkodom Pesten. Társaság hiányában ezton kerescem intelligens, **kimondott ur ismeretségét házasság céljából 32-ig** „Külcsinös megértés” jellegre a kiadóba.

Muskátszablonok bus özvegyeit, leányait, üzletésnöket

férjhezad,

Hjakat, időseket jól benősít Méltóné Dr., Erkel-u. négy. II. 19. Válaszboríték. Köznapokon négytől-hatig.

UJÉLET

AMAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal VII., Sip-u. 12. — Telefon: 423-030

Kiadótulajdonos: **A MAGYARORSZÁGI ISRAELITÁK ORSZÁGOS IRODÁJA**

Felelős szerkesztő és felelős kiadó: **ROOZ REZSŐ**

Postafiókárképzőnaptári csekkszámú száma: 28.209. (Magyarországi Izraeliták Országos Irodája.)

Beküldött kéziratokat nem örlünk meg s visszaküldésükre nem vállalkozunk.

Nyomatott a Globus nyomdai műntőzet Rt. körforgógéppel. Fel. nyomdavezető: Margittay Antal